

LAIKAS

Nr. 91

AÑO VI

EL TIEMPO — SEMANARIO LITUANO — 6 DE JUNIO — BIRŽELIO 6 D. 1953 M.

GERA VALIA - NUGALI SUNKENYBES

PASIKALBĖJIMAS SU MARIJONŲ PROVINCIJOLU KUN. V. ATKOČIUM.

Pirmą kartą Argentina aplankė Amerikos TT. Marijonų Provincijolas kun. V. Atkočius MIC. Čia jis lankėsi savo vadovaujamos vienuolijos provincijos reikalais — padaryti metinę Bažnyčios nuostatų reikalaujamą vizitaciją ir susipažinti su Argentinos Marijonų veikla. Gerb. Provincijolas yra dar gana jaunas, Jungtinėse Valstybėse gimęs ir augęs ir Lietuvos niekada nematęs, bet lietuviškai kalba visiškai be priekaištų. Studijų tikslais jis yra apvažinėjęs daugiau kraštų negu daugelis jo amžiaus žmonių. Baigęs Marijonų Kunigų Seminariją Hinsdaleje, Ill., studijavo teologiją Washingtono katalikų universitete, išgydamas mokslinį licenciatą laipsnį. Po to savo vyresniųjų buvo pasiūstas į Romą gilintis šv. Rašto studijose Popiežiaus Bibliškame Institute, kurį baigė šv. Rašto licenciatą laipsniu. Studijų tikslais jis lankėsi Palestinoje ir kituose Maž. Azijos kraštuose, Vokietijoje, Belgijoje, Prancūzijoje ir Anglijoje. Grįžęs Š. Amerikon, buvo paskirtas šv. Rašto profesoriumi toje pačioje Kunigų Seminarijoje, kurioje pats buvo kadaise mokėsis. 1951 m. pabaigoje Generalinės Marijonų Tarybos buvo paskirtas vyriausiuoju šv. Kazimiero Marijonų Provincijos vadovu, kuriam priklauso visi Š. Amerikoje esą lietuviški Marijonų namai bei Argentinoje dirbą Marijonai. Pažymėtina, kad kun. V. Atkočius yra kilęs iš tos parapijos (Worcester Mass.), kur ilgą laiką klebonu buvo ir bažnyčią bei mokyklą pastatė mums gerai pažįstamas kun. J. J. Jakaitis MIC. Manydamas, kad ir "Laiko" skaitytojams bus įdomu išgirsti Garbingojo Svečio nuomonę apie jo įspūdžius, redaktorius paprašė atsakyti į kai kuriuos klausimus. T. Provincijolas, nors ir labai trukdomas įvairių reikalų, maloniai sutiko pasidalinti savo mintimis su mūsų kolonijos lietuviais.

— Koks Jūsų, gerbiamas Tėve Provincijole, pirmasis įspūdis Argentinoje? — paklausiau.

— Prisipažinsiu, kad, čia važiuodamas, nesitikėjau rasti tai, ką iš tikrųjų radau. Buvau tikrai nustebintas tiek lietuvių kolonija, tiek Marijonų veikla. Marijonų vadovaujama Aušros Vartų parapija padarė gražesnę ir malonesnę įspūdį, negu tikėjau ir negu iš pavaiškių atrodo.

— Kaip Jums atrodo Argentinos lietuvių gyvenimas?

— Šio krašto lietuvių gyvenimas savalme turi skirtis nuo to, ką mes turime Š. Amerikoje, ypač ekonominiu atžvilgiu, nes ten yra pramonės šalis, o čia daugiau žemės ūkio. Š. Amerikoje galimybės prasimušti ekonomiškai yra kiek palankesnės. Tačiau nereikia manyti, kad ten visi lietuviai jau labai puikiai ekonomiškai stovi. Yra visokių: — ir turtingų ir vargštančių. Pirmąsias penkis savaites buvau užimtas Marijonų vienuolijos reikalais ir neturėjau per daug galimybių lankytis lietuvių kolonijoje, bet kiek paskutinę savaitę aplankiau, visur darė gražų įspūdį. Didžioji lietuvių dalis čia taip pat turi savo namus, sklypus ar net fabrikus.

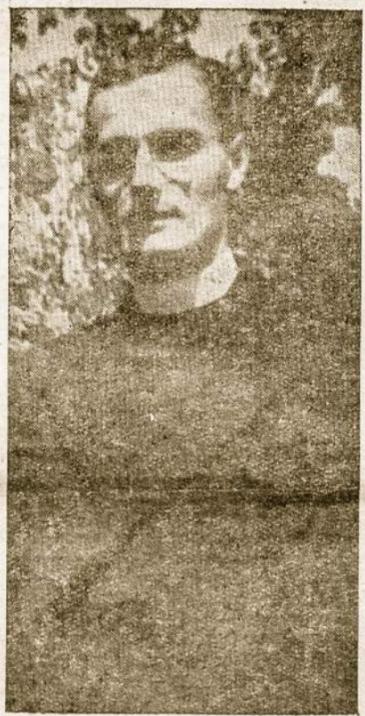
— O kokį įspūdį daro patys šio krašto lietuviai?

— Čia lietuviai tikrai yra nuširdūs ir neparadė savo lietuviško vaišingumo. Man atvykus, automobilu parsivežė. Vėliau kiti pasisūlė savo automobiliais pavažioti, o

be to būtų buvę sunku tolimesnes vietas pasiekti, pvz. Lujan.

— Ką galėtumėt pasakyti apie TT. Marijonų veiklą Argentinoje?

— Man labai buvo malonu girdėti, kad žmonės tiek daug gero pirkiria Marijonų Vienuolijai. Taip yra su lietuviškos palaikymu, lietuviams kunigams aptarnaujant savo tautiečius sava kalba, taip yra ir su organizacijomis, kurioms mūsi-

Kun. Valentinas Atkočius MIC, Amerikos Marijonų Provincijolas

kliai vadovauja. Susipažinimo vakarienėje beveik visi kalbėtojai išskėlė lietuviškos bažnyčios, salės ir mokyklos svarbą, nes čia lietuviai gali savo kalba pasimelsti, savuose susirinkimuose dalyvauti ir pagal lietuviškus papročius pasilinksinti bei savo mokykloje vaikus lietuviškai pramokyti.

Ypatingai džiaugiuosi savo spaustuvės įsteigimu. Čia negalima užmiršti tų lietuvių, kurie suprato šio reikalo reikšmę ir nemažą savo sunkią uždirbtų pinigų dalį paaukojo ar paskolino spaustuvės įsirengimui. Suprantu kad pradžiai visuomet sunki. Reikia ir kunigams gyventi tam pačiam name, kur dunda spaustuvės mašinos. Tikimasi, kad, laikui bėgant, Argentinos Marijonai, savo prietelių padedami, sugebės pasistatyti taip pat ir reikalingą spaustuvės namą.

Daug džiaugsmo teikia, kad jau ir Rosario mieste auga lietuviška bažnyčia. Todėl buvau labai patenkintas, galėdamas dalyvauti kartinio akmens pašventinimo iškilnėse, ir paskiau po mėnesio laiko, antrą kartą ten nuvykus, matyti tokią didelę pažangą statyboje. Tai reiškia, kad jau greitai galima tikėtis turėti antrąją lietuvišką bažnyčią Argentinoje.

— Na, ir apie savo reikalus. Kaip Jums atrodo šio krašto lietuvių laikraštis "Laikas"?

— Padarė labai gražią pažangą. Tikinasi, kad "Laikas" čia atlieka ir toliau atliks tokią gražų darbą lietuvių bei katalikų, kokį atlieka mūsų laikraščiai bei spaudos leidiniai Š. Amerikos lietuvių tarpe.

— Kokie tolimesni Jūsų planai? — Šino metu du dalykai užima maždaug lygią vietą: Argentinoje

pabaigti statyti Rosario lietuvių bažnyčią, o Š. Amerikoje pradėti pirmąją visos mūsų statybos programos dalį, būtent pastatyti naują vienuolyno namą ir spaustuvę. Todėl ir skubu grįžti į Chicago, nes ten dabar kaip ir čia, einame prie konkrečių planų vykdymo — statybos. Kas liečia tolimesnius Marijonų planus šiame krašte, esame pasiryžę tęsti pradėtusius darbus. Berisso lietuvius stengsimės toliau aptarnauti, važinėjant iš Avellanedos, kaip kad ir vietos vyskupas prašo. O tolimesnis išsikūrimas tame mieste priklausys nuo to, kaip reikalai vystysis ir kokios bus ateities gyvenimo sąlygos.

— Ar galima būtų paklausti, kada vėl manote aplankyti mūsų koloniją?

— O taip! Tikinasi ateinančių metų pradžioje vėl Argentinoje atvykti ir praveisti vienuolijos vizitaciją bei dalyvauti Rosario šv. Kazimiero bažnyčios šventinimo iškilnėse, jei ten nepramatytos kliūtys nesutrukdys statybos užbaigimo darbų. Kitą metų čia jau vyksiu su dideliu malonumu kaip pas savo pašįstamus.

— Ar grįždamas Š. Amerikon dar kur nors sustosite?

— Dabar važiuoju tiesiog į Rio de Janeiro. Anksčiau maniau aplankyti Sao Paulo lietuvių koloniją, bet, atrodo, tai negalėsiu šį kartą įvykdyti, nes iš Rio turėsiu imti tiesioginį lėktuvą į Jungtines Valstybes.

— Ką palinkėtumėt mūsų kolonijos lietuviams?

— Visiems būti gerais lietuviams ir gerais katalikais. Negalima įsivaizduoti gero lietuvių, kuris nebūtų ir geras katalikas, ypač atsimenant, kiek mūsų protėviai ir mūsų tėvai kovojo ir kentėjo už lietuvių ir katalikų. Taip pat linkėčiau, kad visi stengtųsi išlaikyti savo tautines ir krikščioniškas tradicijas, savo lietuvišką kalbą. Sunkenybių yra ir mums Š. Amerikoje gimusiems, bet gera valia tai yra galima. Lietuvių ir katalikų tikiuosi daug naudoti — ir jaunoji šio krašto lietuvių karta, su kuria teko parengimuose susipažinti, klausyti juos deklamuojant lietuviškus eilėraščius, juos kalbant ir dedant pastangas išlaikyti lietuviškus papročius.

Taip užbaigė savo pasikalbėjimą gerb. Provincijolas kun. V. Atkočius. O mūsų redaktorius, atsivėlkindamas su garbinguoju Svečiu, visų "Laiko" skaitytojų vardu padėkojo už pareikštas mintis bei linkėjimus ir jam palinkėjo laimingos kelionės skrendant lėktuvu 10 tūkstančių kilometrų.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS PRANESIMAS DĖL LIETUVIŠKŲ PĀSŪ BLANKŲ

Mūsų Generalinio Konsulato Toronte pranešimo Kanados Užs. Reikalų Ministerijai pasakoje, kad Lietuvos užsienio pasai išduodami tik rudos spalvos, Kanados Generalinis Konsulatas Buenos Aires atsiskė pripažinti žalios spalvos mūsų užsienio pasus.

Mūsų piliečiams sunkumų išvengimui, Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje atėityje taip pat išdavė rudos spalvos pasus, apie ką pranešė Kanados Generaliniam Konsulatui Buenos Airose. Tokiu būdu mūsų piliečiai iš Argentinos, norėdami vykti Kanadon, neturės patinavos su pasais ir savo pasus turi išsiiminti Lietuvos Pasiuntinybėje Montevideo.

PASIUNTINYBĖ
Montevideo, 1953 m. gegužės 27 d.

AR CHURCHILLIS PRIVILIOS MASKVA

VAINKUOJANT ANGLIJOS KARALIENĖ

Birželio 2 d. Anglija išgyveno didžiausią savo tradicinę šventę, kuri jau keli šimtmečiai panašiai švenčiama, — tai karalienės Elzbietos II vainikavimą. Tiek anglai, tiek ir visi svečiai, svetimų valstybių atstovai, žino, kad šis karalienės vainikavimas yra tik teatras, neturįs didesnės politinės reikšmės, bet konservatyviesiems anglams tai patinka ir jau daugiau metai tam ruošiamasi. Visi didikai turėjo progą ištraukti iš spintų savo viduramžiškas uniformas ir apriūdijusius medalius, kuriuos kada nors yra gavę ne tik jie patys, bet ir jų senoliai bei prosenoliai. Tačiau pats vainikavimas turėjo ir tam tikros politinės reikšmės. Čia susitiko įvairių kraštų diplomatai ir pasakė ar iš kitų išgavo sau prielankų žodį. Čia taip pat susitiko anglių ministrai su savo kolonijų, dominijų bei protektoratų atstovais, kurie prisiekė ištikimybę karalienei, o tuo pačiu ir vyriausybei. Suktieji anglai, be abejonės, tai mokėji išnaudoti savo krašto naudai.

PRANCŪZAMS NESISEKA

Nė pusę metų neišbuvęs ministru pirmininku R. Mayer, buvo priverstas atsistatydinti. Prancūzija vėl liko be valdžios. Partijų vadai tarėsi su prezidentu, davė savo planus, bet susitvarkymas ėjo sunkiai. Senas politikas P. Reynaud negavo parlamento pasitikėjimo. M. France turi ne tik politinių, bet nemaža ir asmeninių priešų, nes

gal iš dalies pritartų anglių ministris pirmininkas, kuris savo kalboj jau pasiūlė "Lokarno pakatą" pavergtųjų tautų sąskaiton, bet priešinasi Eisenhoweris. O Kremliaus ponams svarbiausia gauti garantijų Rytų Vokietijoje bei užtikrinti vakariečių nesikišimą į Vak. Vokietijos reikalus. Dėlto ne be reikalo V. Vokietijoje viešai reiškiami nuomonė, kad be Vokiečių negali jokie pasitarimai duoti geresnių rezultatų. Jei bolševikai susitartų su trims "didžiaisiais" Europos klausimuose, tai "taika" greičiau ateitų ir Korėjon, ir būtų išspręstos Austrijos taikos derybos. Tuo tarpu Kremlius nori savo sąlygas praveisti Korėjos paliaubų derybose, o, joms nesisekant, derybų laiką išnaudojo pasiruošti naujiems puolimams, kuriuos šiomis dienomis jau yra pradėję.

TRIŲ PASIKALBĖJIMAS

Greitu laiku turi įvykti trijų "didžiųjų" pasitarimai Bermundų salose, kur dalyvautų Eisenhoweris, Churchillis ir prancūzų ministris pirmininkas. Jie turėtų nutarti pagrindinius punktus pasitarimams su Maskva. Tačiau Maskva jau iš anksto išpėja, kad tokios derybos jai nėra palankios, nes ji norėtų geriau kalbėtis su tarp savęs nesutariančiais vakariečiais. Churchillis savo plano — asmeniškai tartis su Malenkovu — neatsizada, nors ir atsimuša į kietą amerikiečių užsispyrimą, ypač F. Dulles, kuris reikalauja, kad komunistiniai vadai, vietoj propagandinių kalbų, parodytų daugiau tikro no-

PRIE LIETUVIŠKO KRYŽIAUS

Rosario kardinolas pradeda šv. Kazimiero kartinio akmens šventinimą istorinėse iškilnėse. Dešinėje svečias iš Amerikos kun. V. Atkočius, Olga Tičionytė pasveikinusi kardinolą, Ses. M. Dilekta, Avellanedos Kazimieriečių Viršininė Ses. M. Estera, toliau — Rosario lietuviai.

jis ne kartą yra aktyviai prisidėjęs prie ankstyvesniųjų kabinetų griuvimo. Pagaliau, nežūrint, koks bebūtų naujasis ministris pirmininkas ir jo kabinetas, jis negalės ilgiau išsilaukyti, nes kas prancūzas, tai galva, anot vieno pačių prancūzų laikraštiniųko. Ypač tai sunku šiuo metu, kada nė viena partija parlamente neturi didesnės persvaros, o susiblokuoti neįstengia, kad ir panašios savo tarpe partijos.

MASKVOS "TAIKA"

Senelis Churchillis iš kailio neriasi, norėdamas tris ar keturis "didžiuosius" suaukti bendram pasitarimui. Tačiau Maskva tenori tik savo "taikos", kuriai

ro taikai įgyvendinti. Net patys amerikiečiai pradeda nesutarti dėl tų derybų ir paramos Europai. Europa jaučia pavojų, bet vis tik nemoka susitaikyti bendram reikalui, — kovai prieš komunizmą, — atsižadant savo tautinių, valstybinių bei tradicinių ambicijų.

Dėlto labai abejojama, ar pavyks nusenusiam Churchillui prisivilioti Maskvos ponus prie vieno stalo su Vakarų didžiųjų valstybių vadovais. Jei tai nepavyktų, — o taip mano daugumas Vakarų politinių komentatorių, — tai jam jau nebeliktų kelio, kaip savo vietą užleisti jaunesniam ir realesniam savo partijos politikui. — P.S.

Vakarai su Rytai gali susėsti prie derybų stalo

MŪSŲ VEIKSNIAMS REIKIA KONKREČIOS DARBO PROGRAMOS IR JOS VYKDYTOJŲ. LIETUVA TURI TAPTI SAVAI ME SUPRANTAMA IR NEATSKIRIAMA CENTRO EUROPOS DALIMI.

Gegužės 23 d. New Yorke Lietuvos Laisvės Komitetas suteikė Lietuvos spaudos atstovams pluoštą informaciją apie bendrą padėtį ir komiteto veiklą.

Pastarąjį metų tarptautinės padėties raida yra tam tikroje kryžkelėje. Nuo tos ar kitos jos tolimesnės krypties eventualiai gali pareiti ir toks ar kitoks Baltijos valstybių bylos trumpesniams ar ilgesniams laikams nulūmimas. Iš vienos pusės Jungtinių Valstybių vis labiau ryškėjantiesiems laisvinimo politikos bruožais, iš antros pusės, Sovietų Sąjungos vairuotojų pradėtas taikos viliojimas manevravimas stalo laisvąjį pasaulį, pirmiausia V. Europą, prieš tam tikrą dilemą: su Jungtinėmis Valstybėmis į pasaulio išlaisvinimą, ar su Sovietų Sąjunga, pradedant naują apeasementu (nuolaidų) tarpinį, aukojant principus ir pavergtuosius kraštus už tam tikrą laikinę ramybę. Vieningumo nėra. D. Britanijai, įklimpusiai santykiuose su Egiptu, Prancūzijai, įklimpusiai Toluosuose Rytuose ir šiaurės Afrikoje, atrodo, daug mielesnė būtų, kad ir Centro bei Rytų Europos, Kinijos ir kitų kraštų laisvės kaina perkama įtartinos vertės sovietinė talka, negu riziką didinančioji Jungtinių Valstybių išlaisvinimo politikos programa. V. Vokietija, Italija, Ispanija dabartinius Sovietų Sąjungos politikos vingius, atrodo, tinkamai įvertina ir nerodo palinkimo kibti į sovietinės meškerės masalą.

Visdėto tokiomis aplinkybėmis būtų politiškai neapdairu išskirti galimybę, kad Vakarai su Rytai gali susėsti prie derybų stalo. Ogi tokios galimybės neišjungiant, visų lietuviškųjų veiksmų yra pareiga nedelsiant suderinti savo pažiūras į tarptautinę padėtį, sutarti veiklos konkrečią programą ir jos vykdymą. Šitaip galvodamas, LLK yra priėjęs tam tikrų konkrečių išvadų ir jas pateikęs atitinkamoms mūsų institucijoms.

Informacijos srityje LLK pastangomis, talkinant Latvijos ir Estijos Komitetams, jau paruošta dokumentinė medžiaga visų trijų Baltijos Komitetų bendram leidiniui apie sovietinį genocidą Baltijos kraštuose, jau atiduota spaudai visų trijų Baltijos Komitetų leidžiamo žurnalo "Baltic Review" medžiaga. Šiuo metu LLK nariai ruošia išdėstą brošiūrą apie Lietuvą ispanų kalba. Ji norima išleisti ryšium su Venezueloje įvyksiančia Pan-Amerikos konferencija. Ruošiamas taip pat ir atitinkamas memorandumas konferencijai.

Kiekvienu atveju LLK siekia sąvaja veikla įsiliesti į bendrosios sovietų pavergtųjų kraštų veiklos srovę, nes yra įsitikinęs, kad mūsų pastangos yra vaisingesnės, kai jos nėra izoliuotos, bet įjungtos į tos rūšies visų pavergtųjų kraštų sudėtinę pastangą. Todėl LLK skiria daug reikšmės savo bendradarbiavimui Centro ir Rytų Europos Konferencijoje (CEEC). Tuo būdu ne tik Lietuvos siekiamai gauti dar kitų devynių kraštų egzilių žirą, bet ir Lietuvos politinė padėtis susivienodina su vadinamąjį satelitinių kraštų politinė padėtimi. Esamomis sąlygomis Baltijos kraštų vienybė su Centro Europa yra viena iš šių kraštų išlaisvinimo prielaidų. Paskutiniu metu visų egzilių bendras rūpestis paruošti vieną egzilių memorandumą JV prezidentui. Tai nelengva pasiekti, nes atskirų kraštų atskirų čionykščių egzilių veiksmų tarpusavimi nesantarvė tam sudaro sunkiai įveikiamą kliūčių.

Nors "Tuesday Panel" yra daugiausia informacinio ir studijinio pobūdžio egzilių tarptautinis sambūris, kuriame dalyvauja ne atskirų kraštų tam tikrų organizacijų atstovai, bet visų pavergtųjų kraštų atitinkamais klausimais besidomį žmonės, tačiau ir šiame sambūryje LLK žmonių dalyvavimas yra naudingas ne tik tuo, kad yra gera proga su Baltijos kraštų reikalais ir politinė, ūkine bei kultū-

rine padėtimi supažindinti kitų kraštų vadovaujančius egzilių sluoksnius, lygiai ir kitų pavergtųjų kraštų reikalus ir padėtį pažinti, bet ir tuo, kad Baltijos kraštai darosi savaime suprantama neatiskiriama šio Europos regiono dalimi. Šiomet per 8 "Tuesday Panel" sambūrio susirinkimus buvo išnagrinėta visų sovietų pavergtųjų Centro ir Rytų Europos kraštų dabartinė politinė, ūkinė bei kultūrinė padėtis, buvo įvertintos Stalino mirties eventualios politinės pasekmės ir apskritai tarptautinės raidos galimybės.

Be reiškimosi Centro ir Rytų Europos pavergtųjų kraštų bendroje sambūriuose, LLK savo ruožtu palaiko atitinkamus santykius ir su atitinkamomis organizacijomis tų tautų, kurios dėl savo valstybinės padėties anuose sambūriuose nedalyvauja, betgi kurių likimui Lietuva negali būti abejinga. Todėl LLK ne tik studijuoja Ukrainos ir Gudijos padėtį, bet ir palaiko atitinkamus santykius su atitinkamomis gudų bei ukrainiečių organizacijomis.

Paskutiniu metu pradeda megztis santykiai ir su kairiųjų lenkų egziliškais sambūriais. Neperseniai jų Tautinis Demokratinis Komitetas yra suorganizavęs bendrą lenkų-lietuvių pobūvį.

Planuojama ir daugiau panašių pobūvių su ukrainiečiais, guda ir eventualiai su kitais lenkų politiniais sambūriais. Suprantama, tokie pobūviai tarpusavimi politinių problemų nespręst, bet jie gali palengvinti kelių problemoms spęsti.

Be obojojimo, glaudžiausias LLK bendradarbiavimas yra su Estijos bei Latvijos Laisvės Komitetais. Visų trijų komitetų prezidentų bendri posėdžiai jau yra tapę, galima sakyti, pastovia institucija. Jie ne tik derina kimitetų nusistatymą C. ir R. Europos Konferencijos ar Europos Laisvės Komiteto sprendžiamais klausimais, ne tik sutaria bendras komitetų veiklos gaires, bet prirėikus imasi ir bendrų žygių, vistiek ar tai būtų laiškas NYT dėl sovietinės okupacijos žiaurumų Baltijos kraštuose, ar memorandumas dėl Laisvosios Europos Radijo panaudojimo, ar tragingųjų birželio įvykių sukakties minėjimas. Komitetai yra išskyrę specialią komisiją Baltijos valstybių apsiungimo formoms studijuoti.

Ir šiomet, kaip kad praėjusiais dvejais metais, LLK drauge su Estijos ir Latvijos Laisvės Komitetais dalyvauja organizuojant tragiškųjų birželio įvykių minėjimą.

Kor.

Kardinolas vadovauja pamaldoms. Kairėje Marijonų Provincijolas kun. V. Atkočius, bažnyčios statytojas kun. J. Jakaitis, toliau — apylinkės kunigų, vienuolių ir įvairių organizacijų atstovai

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

SOVIETINĖ VYRIAUSYBĖ PERTVARKYTA IR OKUP. LIETUVOJE.

Aukšč. Tarybos įsakymu nuo kovo 15 d. Sov. Lietuvos ministerijos taip pertvarkytos: 1. iš saugumo ir vidaus ministerijų padaryta viena vidaus ministerija; 2. iš žemės ūkio, tarybinių ūkių, miškų ūkio, be to, atskirai veikusio melioracijos ir kolūkių valdybos ir medžioklės valdybos padaryta viena žemės ūkio ministerija; 3. kinematografijos meno, radijo informacinis komitetas ir knygų leidyklų valdyba sujungtos į kultūros ministeriją; 4. lengvosios pramonės, maisto pramonės ministerija; 5. kūno kultūros komitetas prijungtas prie sveikatos ministerijos; 6. valstybinis teisingumo arbitražas priskirtas prie ministerijų tarybos. Paleckio ir Naujallio pasirašytu įsaku vidaus reik. ministeriu balandžio 25 d. paskirtas Kundakovas, žemės ūkio — Augustinaitis, kultūros — čekistas Guzevičius, lengvosios ir maisto pramonės — Piliavičius, miškų ir popieriaus pramonės — P. Kurys.

ATSAKO EISENHOWERIUI

Atsakydami į Eisenhowerio talkos planą, sovietiniai Lietuvos valdovai, kartodami "Pravdos" mintis ir stengdamiesi pateisinti bolševikų okupaciją, skelbia, kad, esą, tai, "ką Ensenhoweris vadina Rytų tautų išlaisvinimu, reikėtų tų valstybių nacionalinio suverenumo praradimą. Pagrindinė Eisenhowerio kalbos prasmė yra suvilioti dar laisvas pasaulio tautas ir paversti jas JAV kolonijoms... Ar TS egzistuoja talkos baimė? Ne. Tik JAV prisibijo ilgalaikės talkos...

TS sutinka visus klausimus svarstyti suvienytų nacijų rėmuose... Esą, "pačios Rytų tautos pasisakiusios už prisidėjimą į tarybinių tautų šeimą"... Tokia "tiesa" skelbiama, kaip komunistai giriiasi. Sov. Lietuvoje išeinančių 7 respublikinių, 4 sritinių, 87 rajoninių, 120 MTS politinių skyrių laikraščiai ir 10 žurnalių. Visoje Sov. Sąjungoje šios rūšies kom. propagandą skleidžia, kaip jie patys pažymėjo gegužės 5-ją, spaudai skirtą dieną, daugiau kaip 80.000 laikraščių ir apie 1.500 žurnalių 119 kalbų. Vienų tik kom. laikraščių vienkartinis tiražas sudaręs daugiau kaip 41 ml. egz. Kom. spaudos pareiga esanti "nuolatės demaskuoti visokio plauko buržuazinį nacionalizmą, kosmopolitizmą, kovoti prieš kapitalistines liėkanas žmonių sąmonėje, vystyti savikritiką ir kritiką iš apačios..." Tuo tarpu laisvąjį viso pasaulio spaudą, kurios komunistai negali pakęsti, kaip laisvės iš viso, "jie stengiasi taip pavaizduoti: "...buržuazinė spauda kapitalistiniuose kraštuose tarnauja saujelės išnaudotojų interesams, šmeižia Tarybų Sąjungą, liaudies demokratijų šalis ir visą pažangią žmoniją, kovojančią už taiką, demokratiją, pažangą. Jie nuodija masų sąmonę, žaloja juos dvasiškai, tarnauja saujelės išnaudotojų: lupikams, dvarininkams, pirkliams ir kitokio plauko darbo žmonių engėjams..." Ką bolševikai apšaukia darant kitus, faktiškai vykdo jie patys, nes niekas tiek nenuodija žmonių sąmonės, kiek milžiniškais tiražais leidžiama komunistinė spauda. Kaip visai teisingai pažymi "New York World-Telegram an Sun" spec. bendra-

ŽURNALISTO PAREIGA

VLADAS VESELAUSKAS

Lietuvos Respublikos prezidentas, įteikdamas kardą Karo Mokyklą baigusiam kariūniui, kitaip sakant, naujam leitenantui, išardavo šiuos žodžius: "Be reikalo nepakelk ir be garbės nenuleisk!" Tuo buvo norima pasakyti, kad karys, gaudamas ginklą, jį turi naudoti tik prirėikus ir garbingai. Žurnalistas taip pat yra karys, tik jo kardas nėra kardas ar šautuvas, bet... plunksna. Karlo kovos priemonė yra fizinė, žurnalisto — moralinė. Karys savo veiksmus vykdo tik gavęs įsakymą iš viršaus, o žurnalistas tai vykdo savo nuožiūra, vadinas, yra daug atsakingesnis už karį. Nors žurnalistas kal kurių sluoksnių ir nėra mėgiami, bet su jais skaitomasi. Niekas nedirjo ginėyti žurnalisto išvedžiojimus apie moralės, teisės ir teisingumo principus. Ne vieną aukštą valdžios pareigūną žurnalisto plunksna sulaukydavo nuo neteisingo poelgio. Todėl žurnalistas buvo visuomet visuomenės gerbiamas, nes, jeigu visuomenė ką nors geresnio ir šviesesnio yra turėjusi, tai nemažai yra prisidėję ir pasiaukoję žurnalistai.

Tikras žurnalistas negali ramiai stebėti tuos įvykius, kurie yra visiškai priešingi moralės principams. Visuomet jis turi kalbėti taip, kaip jo sąžinė diktuoja, ypatingai, jei rašo publicistinius straipsnius. Žurnalistas, rašydamas didaktinius, t. y. nurodančius straipsnius, turi turėti galvoje, kad tai, ką jis rašo savo straipsniuose, neturi skirtis jo privataus gyvenimo poelgiuose, kitaip tas straipsnis neturi jokios vertės. Neturi norėti mokyti žmones, jei straipsnio autorius nesistengia savo paties nurodytu keliu eiti.

darbis R. H. Shackford, gerai išstudijavęs komunistinę sistemą, jos gerasias ir silpnasias puses, savo spec. pranešime iš Vienos "komunistinė sistema laikosi ne tikai milžiniška policija ir karinėmis pajėgomis, bet taip pat totalinėmis technikinėmis priemonėmis, vartojamomis ypač jaunimo protus užnuodyti melu ir neapykanta — daug didesne, negu kada nors tai buvo daręs Hitleris."

PAGERBTAS CVIRKA

Ypatingai į Kom. propagandą turi įsijungti visų rūšių kultūrininkai, kuriems bolševikai yra skyre ypatingą misiją. Jų visų priešakyje turi žygiuoti kom. rašytojai. Net ir Strazdas jau pertemptas ant bolševikinio kurpalio. Apie jį dabar jau taip skelbiama: "jis nepakluso buožijai, o visą lanką kovojo prieš pikčiausius mūsų tautos parazitus — buožes". Strazdelis iš J. Šimkaus ir T. Tilvyčio lūpy per iškilmingą nuo jo mirties 120 m. sukakties minėjimą išėjo greičiau komunistinis agitatorius, bet ne senas visų lietuvių mylimas poetas. A. Vienulis, parašęs romaną "Augintinis", vaizduojamas kaip "jau buržuaziniai laikais skatinęs darbo mases į revoliuciją prieš kapitalistus ir klerikalus", "nešas savyje nenugalimą liaudies mitą". Šiame romane jis "puikiai pavaizduoja Vilniaus krašto gražinimą Lietuvai ir Lietuvos liaudies išsivadavimą 1940 m. iš buržuazinio jungo". E. Mieželaitis bus nauju eilėraščių rinkiniu "Dainų išsainių margą raštą" stengiasi suniekinoti Nepriklausomą Lietuvą ir pavaizduoti kom. "laimėjimus" kaime. Cvirka "jamžini" Kaune įteigtas jo vardo "memorialinis muziejus". Jis įtaisytas tame pastate, kurio "pusrūsyje 1934-1935 m. gyvendamas P. Cvirka parašė pirmąjį romaną "Frank Kruk" ir įpusėjo "žemę matintoją"... Giriamasi, kad Cvirkos kūriniai esą išversti į 20 kalbų, tarp jų ir kinų, bendru pustrėčio milijono egz. tiražu. Savo "Frank Kruk", kaip dabar bolševikai tvirtina, "Cvirka demaskavo imperialistinę Ameriką, jos gyvenimo būdą, demaskavo Lietuvos buržuaziją ir sudavė stiprų smūgį visiems, kurie lankstėsi prieš pūvančią Vak. Europą, prieš imperialistinę Ameriką". Tačiau yra faktas, kad darbo žmonės Vakaruose ir Amerikoje gyvena 3—8 kartus geriau negu Sovietuose. Šiuo metu Cvirkos garbei keliasdešimt kolūkių yra pavadinti Cvirkos vardu.

Gyvenimas būtų labai gražus, jei visi gyvenimo dėsniškai būtų teisybės principu paremti. Netiesa, kad ne visi vienodai teisybę supranta. Plėšikas, pakliuvęs į teismą, visai nepyksta ant teisėjo, kuris jį teista. Jis savo sąžinėje prisipažįsta esąs kaltas, tik kaltina save, kad nemokėjo išsisaugoti, kai tuo tarpu, nors ir mažai, bet neteisėnai nubastame, iššaukia kerštą. Stalinas nekuriuose savo kalbose labai logiškai nukalbėdavo, bet jo elgesys visiškai skyrėsi nuo jo kalbų. Vadinasi, ir jis turėjo tą patį teisybės supratimą. Apie sąžinę, padorumą ir teisybę visi vienodai kalba, bet ne visi vienodai tai praktikuoja. Žurnalisto, ypatingai publicisto, pareiga ir yra kovoti už teisybę ir tiesą. Jis turi kalbėti taip, kaip jo sąžinė diktuoja, o ne kaip reikalauja verčia. Jeigu žurnalistas nediršta pakelti balso prieš neteisybę, tai visuomenėje yra daug naudingiau, jei toks žurnalistas tyli ir nenusilenkia neteisybei, kuri daugeliu atveju yra stipri. Kokia galinga yra plunksnos jėga mums įrodė Emile Zola savo straipsniu "J'accuse", kuriuo išgelbėjo nekaltai nuteistą ir jau į Vėlnio salą išsiųstą Prancūzijos kapitoną Dreyfuss. Šiandien daugelis "žurnalistų" jau nukrypo nuo savo pareigų. Tokie "žurnalistai" neturi jokios teisės nurodinti, kaip turi elgtis visuomenė, nes jie ir patys jau nebežino, ką turi daryti.

Skaltant lietuviškąją spaudą, galima užtikti ir tokių kuriozų, kad Čikagos lietuvių katalikų dienraštys "Drauge" telpa gražus, jo ideologijai tinkamas straipsnis, o po kelių dienų tas pats "žurnalistas" rašo jau kitame lietuvių dienraštyje "Naujlenose" marksistinį straipsnį, kuriame garbina socialistinę doktriną. Kaip tokį "žurnalistą" reikia suprasti? Ar tokių negalėtumėm pavadinti komiškais žurnalistais?

LITUANISTAI GARBINA STALINĄ

"T. B." pavaizduoja, kaip "į generalinę liniją įsijungė" ir J. Balčikonis su Lietuvių kalbos mokslo institutu. Jau pačiu pirmuoju sakiniu J. Balčikonis (tikriausiai — jo vardu) skelbia, kad "nuo tarybinės santvarkos įtakūm susidarė geriausias sąlygos augti lietuvių kalbos mokslui. Milžinišką reikšmę lietuvių kalbos ugdymui turi drg. J. V. Stalino veikalai kalbos mokslo klausimais..." Iš tolimesnių Balčikonio pasisakymų paaiški, kad "šiuo tarpu didžiausias instituto darbas yra lietuvių kalbos 10 tomų žodyno išleidimas. Du tomai išleisti, jau suredaguotas trečias tomas ir geras pavarytas į priekį ketvirto tomo redagavimo darbas. Be to, atiduotas leidyklai vieno tomo literatūrinės kalbos žodynas apie 1.000 puslapių didumo, instituto bendradarbiai rašo lietuvių kalbos mokslinę gramatiką, renkama medžiaga lietuvių kalbos istorijos srityje, kelinti metal dirbama prie Bretkūno biblijos. Ateinančiais metais sueina 300 metų nuo Kleono pirmosios lietuvių kalbos gramatikos pasirodymo. Šiomet tą gramatiką, kurios yra išlikęs Lietuvoje vienintelis egzempliorius, institutas fotografuoti būdu išleis antrą kartą. Šių metų pabaigoje organizuojama plati konferencija baltų ir slavų kalbų giminyse įrodyti. Dalyvauti joje su pranešimais pasizadėjo Maskvos, Rygos, Leningrado, Kijevo ir net Lenkijos žymesni mokslininkai lingvistai.

TRISDEŠIMTYS METŲ BALANSAS

Remiantis diplomatiniais dokumentais patiriama, kad Sovietų Sąjunga nuo 1823 m. viešai paželdė 8 tarptautinius nutarimus, 11 komisinių kontraktų, 15 susitarimų ir 17 nepuolimo paktų, įskaitant Lenkiją, Suomiją ir Pabaltijį. Iš viso 51 sutarties sulaužymas per vos 30 metų, tai maždaug kasmet 1.73. Deja, stachanovizmo laurus tenka visdėto atiduoti kapitalistiniams kraštams, kurie, nieko nepasimokę iš praeties, su nestabiliu patvarumu vis dar tebesirašo nuolatinius paktus su Sov. Sąjunga.

* Pranašaujama, kad už trijų metų šviesą bus jau naudojama atominė energija, kuri bus pigesnė už elektros šviesą.

Vokietijos lietuvių kunigų veikla

Šių metų birželio 20—25 d. Bad Kreuznachėje įvyko Vokietijoje gyvenančių lietuvių kunigų suvažiavimas. Pirmosios 3 dienos buvo pašvęstos dvasiniam atsinaujinimui — rekolekcijoms, kurias pravedė Tėv. Povilas Loesslein OFM Cap, ilgus metus gyvenęs Plungėje ir puikiai kalbąs lietuviškai. Dviejų paskutiniųjų dienų metu buvo posėdžiaujama. Iš klausus kunigų pranešimų, buvo galima susidaryti gan pilną vaizdą apie jų darbo sąlygas ir pastangas. Nedaug yra tokių laimingųjų, kurie savo parapijas turi vienoje vietoje. Visi kiti yra prisiekę keliautojai. Štai, Wuertembergo kapelionas kun. A. Butkus, nepaisydamas savo labai nusilpusių fizinių jėgų, kas sekma dienį važiuoja į Ulmą ir Goeppingą, o rečiau ir į visą eilę kitų vietovių. Gal dar daugiau juda kupinas sveikatos energingasis anglų zonos dekanas kun. V. Šarka, lankydamas lietuvių išsiblaškiusius visame Schleswig Hollsteine. Nemažai gauna pakeliamą ir Darbo kuopų kapelionas iš Kaiserslauterno, lankydamas 7 vietovėse išmėtytus dalinius, taip pat Bavarijos dekanas kun. dr. J. Aviža. Jiems judėti nėra sunku, nes naudojasi NCWC padovanotais Sielovadais automobiliais. Tačiau ką turi daryti tie, kurie automobilių neturi. Lageriai toli vienas nuo kito ir toli nuo miestų. Reikia važiuoti keletą valandų traukiniu, dar pusvalandis tramvajumi ir paskutinę valandą pėsčiomis... Už tai nenuostabu, kad didelė dalis dar jaunų kunigų jau skundžiasi įvairiais negalavimais. O ir šiaip pragyvenimo sąlygos nėra pavydėtinos. Prie to prisideda dar lankomų tautiečių skurdas. Tačiau visos tos bėdos nemažina energijos ir aukos dvasios.

Kun. V. Kaleckis pranešė apie per Sielovadą (Caritas) einančią šalpa. Tos šalpos gavėjai — visi skurdo prispausti Vokietijos lietuviai, o šelpėjai — lietuviai, įsikūrę pastoviau įvairiuose pasaulio kraštuose. Šalpa siunčtinėjama arba

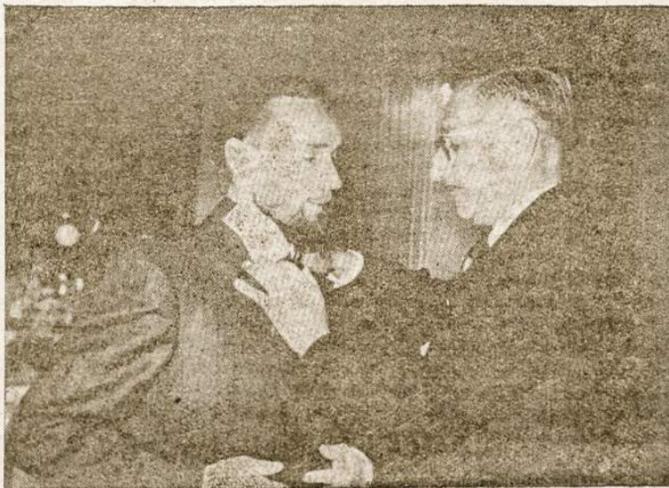
tiesiogiai iš Sielovados įstaigos Dieburge (kur šiuo metu be Tėv. Alf. Bernatonio dar dirba kun. V. Kaleckis ir kun. A. Steigvila) jos reikalingiesiems, arba per pastoracijoj dirbančiuosius kunigus. Vienas iš didžiųjų Caritas siekimų yra tarpininkauti, kad užsimegštų asmeniškai ryšiai tarp šelpiamųjų ir šelpiančiųjų. Tai didėle dalimi jau atsiekta ir to bus siekiama ateityje.

Buvo nagrinėjama ir spaudos problema. Trūkstant vietinės religinės periodikos, stengiamasi jos gauti iš užsienio. Čia labai palankiai pasielgė „Laiškai Lietuviams“, „Varpelis“, „Žvaigždė“, „Tėvų Kelias“. Dar labai pasigendama skaitytos vaikams — „Eglutės“.

Nemaža laiko buvo skirta klausimams, susijusiems su jaunimo auklėjimu. Tėv. Bernatonis išaiškino PLB Vokietijos Krašto Valdybos ir Sielovados padarytą bendrą žygį, nuperkant Vasario 16-tosios Gimnazijai patalpas. Kunigai tam žygiui pritarė ir prižadėjo kiekvienas, pagal savo išgales, prisidėti asmeniškai auka. Tačiau jų prisidėjimas tegalės būti moraliai, tiesa, labai vertingas, tačiau medžiaginiai nelabai veiksmingas. Visų akys su pasitikėjimu ir laukimu krypstą į Užjūrius. Tik iš ten galima tikėtis lemiančio veiksmo. Taip pat nagrinėta ir Vargo Mokyklų klausimas. Kur kunigas yra, jis visuomet prie jų prisideda ir prisideda, tačiau daugelio vietovių kunigams neįmanoma taip dažnai pasiekti, kaip to reikalauja Vargo Mokyklos. Planas organizuoti vasaros vaikų stovyklas buvo priimtas su užsidegimu ir padėka jais finansuojančiam BALFui bei kitoms organizacijoms.

Suvažiavime dalyvavo 17 kunigų: Tėv. Alfonsas Bernatonis, kun. dr. J. Aviža, kun. A. Bunga, kun. A. Butkus, kun. P. Girčius, Tėv. K. Gulbinas, kun. V. Kaleckis, kun. S. Kaunas, kun. dr. A. Lėvanas, kun. Br. Liubinas, kun. dr. A. Paškevičius, kun. V. Poimanskis, kun. A. Riškus, kun. V. Salaviejus, kun. A. Steigvila, kun. V. Šar-

ka ir kun. J. Tautkevičius. Keturi — dėl silpnos sveikatos ar kitų priežasčių dalyvauti negalėjo: prel. M. Krupavičius, kun. St. Lisauskas, kun. A. Micas ir kun. A. Rubikas. Suvažiavimas vyko Vytauto Didžio sargybų kuopoje. Užtai tenka ypatinga padėka kuopos vadui kapt. V. Vilkutaičiui, amerikiečių kariškai vadovybei Europoje, kurią šioj kuopoj atstovauja Capt. Hill.

Dail. Jonas Rimša, aukščiausio Bolivijos civilio ordeno įteikimo metu. Liepos 13 d. bus atidaryta nauja jo kūrinių paroda Müller galerijoje.

Paskutinės dienos vakare įvyko svečių priėmimas. Atsilankė vyriausias RMP amerikiečių karo kapelionas pulk. Tėv. Kennedy SJ, lenkų Gener. Vikaras Vokietijai prel. Lubowski, vokiečių pabėgėlių veikėjas prel. Kindermann ir visa eilė kitų garbingų svečių. Daugelyje ta proga pasakytų kalbų buvo pasidžiaugta gražia lietuvių kunigų darbuote ir pareikšta viltis į šviesesnę ateitį, kurią laiduoja dabartinis lietuvių tautos kryžiaus kelias.

K. B. L.

* Naujajusias ginklas prieš vabzdžius yra "M 1960". Tai vaistai, į kuriuos pamirkomi JAV kareivių drabužiai Korėjoje, kad nubaidytų nuo jų visus kenksmingus vabzdžius. Tie vaistai turės gerą pasisekimą ir Brazilijoje, kur žmonės labai kenčia nuo nuodingų vabalų.

Svarbi karo priemonė

19 šimtmečio pradžioje anglų inžinierius William Knot D'Arcy, praturtėjęs aukso atradimais Australijoje, susidomėjo petroliu. Galvodamas, kad senovinėse Persų šventyklose skaisčiai degusi amžinoji ugnis turėjo būti palaikoma petro-

juodojo kraujo dar sepašbaigė ir kas žino, ar tai nebus viena iš priežasčių naujiems karams kilti

Gana įdomi yra taip pat ir "Standard Oil" bendrovės išikūrimo istorija. Tuo laiku, kai pulk. Drake, ieškodamas mineralų, prie Titusville miestelio užtiko ir pradėjo išnaudoti petrolio šaltinius, John D. Rockefeller, šio miestelio parapijos zakristijonas, vertėsi smulkia prekyba. Jau tada jaunam Rockefelleriui kilo mintis, kad reiktų sujungti visus petrolio valymo įmonių savininkus į vieną bendrovę. Tai padėtų lengviau nustatinėti kainas šio skysčio vartotojams ir šaltinių savininkams. 1870 metais 31 metų amžiaus Rockefelleris visiškai pasiaukojė šiam tikslui ir pagaliau 1882 m. New Yorke gimė "Standard Oil Trust". 1892 m. pagal Shermano įstatymą ši bendrovė buvo uždaryta, bet 1909 m. New Jersey valstybėje vėl atgaivinta, sudarant 35 atskirus galingus padalinius. Šiais laikais trys penktadaliai petrolio gamybos kiekio yra "Standard Oil Trust" bendrovės rankose.

Jeigu atominė energija, kuri ir civiliniam pritaikymui dar nepaprastai didelę pažangą, nenukonkuruos petrolio panaudojimo, tai jo šaltiniai turės nepaprastą svarbą ateities karui.

Ant. Rytys.

TOKIA "LAISVĖ"

Maskvos radijas, vasario 8 d.: "Sovietų bibliotekose galima rasti visus pasaulinės literatūros kūrinius ir visus mokslinius traktatus. Sovietinė valdžia garantuoja plačiausią spaudos ir minties laisvę". "Pravda" (Ukrainos laida), vasario 11 d.: "Valdžia atidengė buržujų sionistų grupę, kuri veikė Odesos universitete. Tik šių priešų sabotažo dėka galima išaiškinti faktą, kad Ekonomijos Instituto Biblioteka yra pilna visokiasių karo skelbimų, imperialistinių amerikonių leidinių ir šiaip visokių sąslavų, kurioms nevieta socialistinėje bibliotekoje. Buvo tuojau imtas priemonių pseudomokslinių knygų išėmimui iš apyvartos." (Candido, 1953. 9.).

Iš Moderniosios Karybos

RAŠO GEN LEIT. TEODORAS DAUKANTAS

KLASINĖ KARYBOS TEORIJA

Klasinis karas yra tautų valstybinių kariuomenių ginkluotos imtynės, kurių tikslas priešų valią palenkti savo valiai. Vienu geriausių klasinio karo teorikų iki šio laiko laikomas vokiečių generolas Klausewitz. Jis savo teoriją žinias sėmėsi iš karo vadų praktikos, ypač iš Napoleono karo veiksmų. Napoleonas ir Klausewitz yra amžininkai.

Vadui, kokių gabumų jis bebūtų, sveria priešų nesuvaržyta laisva valia. Visotinis mūšis turi lemiamą reikšmę priešų valiai palenkti. Jei atrodys neįmanoma priešą nugalėti vienu smūgiu, — o taip praktikoje dažniausiai pasitaiko, — vadas turi gudrauti. Tuo atveju galima viešu savo jėgų parodymu bandyti patraukti priešų jėgas palankia kryptimi ir priešui smogti sau patogesnėje vietoje. Galima bandyti priešą suklaidinti, versti jį į klaidą. Jei karo jėgos bus išsklaidytos, reikia jas sutelkti numatyto lemiamo smūgio vietoje. Reikia bandyti iniciatyvą paimiti iš savo rankas, jūdinti savo jėgas, žygiuoti. Žygis, vadinamas manevru, yra vado pagalbinė priemonė. Jei nežinoma, kur yra priešų jėgos, reikalinga jas surasti ir suradus kirsti smūgi. Manevras, iniciatyva ir smūgis yra trys dalykai vieno vado rankose.

Karybos dėsnių pritaikymas praktikoje įrodė, kad teorijos normos nėra sustyrusios. Jos yra lanksčiai taikytinos, atsižvelgiant į nuolat kintančias laiko, vietos ir technikos sąlygas, savo ir priešų jėgų santykį. Vykusiam visų aplinkybių naudojime, jėgų sutelkimo ir gudriam žygyje slypi vado karybos menas. Bet kuriame kare daug nežinomų "ikų", kinta priemonės, bet vadas ir jo vadovauja-

mi žmonės — kariai lieka tie patys. Jie yra su visa savo sena nuo amžių žmogiskąją prigimtimi. O tai jau yra labai daug. Tai yra išiešyti taškas vadui pradėti samprotauti ir planuoti.

Graikų dainius Homeras prieš kelis tūkstančius metų kūrė epines poetas. Paskalčius jo "Iliadą" šiandien, tikrai galima lengviau suprasti karo meno svarbiausius dalykus, pažinti karingo žmogaus būdo polinkius. Poeto meistriškai yra aprašyta "Iliados" didvyrių dvikova. Būsimiems amžiams įspėjanti ir įkvėpanti apdainuotas klasikos simbolis "Trojos arklys". Individuali, laisva, bet kartu socialiai ir amžiais nekintanti yra žmogaus prigimtis: kario neapykanta, žiauri susirėmimo su priešų užmaršties metu keistai derinasi su jo neužinteresuotu pasiaukojimu bendram draugų labui ir jo pasiryžimu nelaimėje nešti pagalbą artimui ir net buvusiam priešui. Korane pasakyta: "Dievas leido karą, kad žmonių tarpe neapykanta nepasiliktų amžinai".

Kautynės dažniau laimi tas, kuris gina aukštesnį idealą. Lengviau laimi, sėgėjas reikale panaudoti savo stipriusias ypatybes. Tikriausiai laimi, kuris laiku moka išnaudoti priešų daromas klaidas, jo ūpo keitimąsi, padarytą priešui staigumą ir priešų laikinį sustingimą. Greičiau laimi pastabus, mokąs įžiūrėti priešų savybes, teisingiau įvertinti priešų santykį, laiku sužinąs priešų paslaptis — Achilo kulnys! (Iš "Iliados"). Daugiau laimi palivarus, kuris moka neleisti priešui, kur nors pralaimėjus, atsikvėpti.

Klasinis tautų karas buvo karių — karo amatininkų reikalas. Kariai kovėsi su kariais. Tarptautinė teisė skyrė kariaujančius nuo kitų piliečių ir laidavo jų neliečia-

mumą; gynė belaisvių teises, globojo sužeistuosius, saugojo kariuomenės dalinius, perėjusius į neutralią valstybę; draudė privatų turimą ir neutralių valstybių ypatingas teises (Genevos, Hagos, Londono konvencijos, kurių pirmajai greit sukaks šimtas metų).

REVOLUCINIO KARO RAIDA

Prancūzų revoliucija 18 šimtmeityje, kuri davė Napoleono klasinio karo išraišką, yra pagimdžiusi ir revoliucinį karą. Revoliucionierius nori nuversti savo krašto valdžią, o ne palenkti svetimo krašto valdžios valią. Pradžioje toks karas yra valstybės piliečių susirėmimas su savo valdžia. Revoliucinis karas yra nelegalus, už įstatymų ribų, ir dėlto tokiam karui nebuvo teisiųjų nuostatų iki tol, kol sukilėliai sugebėdavo iškovoti sau teisę būti laikomais nauja valdžia ir kitų valstybių pripažintu suvereniniu vienetu, kitaip sakant tarptautinės teisės subjektu. Tokiam piliečių kare nublunka kario ir civilio gyventojų skirtumas, o kartais net visai išnyksta.

JAV-bių aukštosios Jūrų Mokyklos profesorius admiralas Mahan savo veikaluose, 19 šimtmečio pabaigoje, ypač "Jūrų pajėgų įtaka prancūzų revoliucijos ir imperijos istorijoje" plačiai nagrinėja karą eiga, gerai išryškindamas revoliucinio karo ypatybes, pvz. prancūzų laivyno jūrininkai karo metu išūdė savo geriausius karininkus. Tokio "karo veiksmo" negalima rasti klasiniame tautų kare.

Prancūzų revoliucija prasidėjo trečiojo luomo, arba buržuazijos, sukilimu prieš aristokratiją su karaliumi pryšakyje. Revoliucija pradžioje turėjo socialinį, po kelių metų anarchinį, vėliau politinį pobūdį. Karalių pakeitė imperatorius, vėliau vėl grįžo karaliaus, o su juo ilgainiui aristokratija atgavo savo vaidmenį, pasidalindama savo politinėmis teisėmis su naujai gimusiais plutokratais — turtuoliais ir buržuazija. Liaudies sukilimai Prancūzijos Vandejoje, vėliau pirus Na-

poleoną Ispanijoje ir Rusijoje, buvo tautinio pobūdžio ir neketino keisti krašto socialinės santvarkos. Politinių pakeitimų ribose vyko Burbonų dinastijos atstatymas, Napoleono žygis iš Elbos salos, 1830 m. Orleanų Paryžiaus revoliucija. Bet pastebima, kad pradeda reikštis socialinis pradai: pirmiau buržuazijos (1830 m.), vėliau pramonės, technikos, mašinų padaras — proletariatas. Kartu su tuo revoliucija peržengė vieno krašto ribas, pasidarė platesnė, vadų mintyje net internacionalinė.

Markso - Engelo komunistinio manifesto ir I-jo internacionalo be maža amžininkė revoliucija pradėta Paryžiaus barikadose 1848 m., apėmė daugelį Europos kraštų. Kitur, kur pramonė tada buvo dar atsilikus, vyravo politinių reformų kryptis, būtent parlamentinės santvarkos reikalavimas, kaip Vokietijoje, ar tautos laisvės, kaip Vengrijoje (atsiskyrimas nuo Austrijos). Pačioje Prancūzijoje, greta politinio bonapartistų tikslo, iškilio ir proletariato socialistinis siekis. Jis pirmavo sukilusios liaudies nuotaikoje ir laimėjo revoliuciją. Bet tuo laiku socialistai neturėjo patyrimo, o buržuazija, palaikanti bonapartistus, buvo jau įgudus, dėlto laimėjo valdžią ir nugalėjo proletarus. Prancūzija balsavimo keliu veikiai antrą kartą pasidarė imperija

1870 m. prancūzų revoliucijai vadovavo komunistai. Pirmą kartą Europa pamatė komunistų valdžią ir jų žiaurius veikimo metodus. Bet įvyko prūsų - prancūzų karas. Paryžius buvo izoliuotas nuo viso pasaulio, komuna kapituliavo ir buvo sulikviduota. Po tokio žiauraus kraštutinių kairiųjų pralaimėjimo (1848 ir 1870 m.) revoliucinis sąjūdis, 2-jo internacionalo nuoseklių socialdemokratų vedamas, aprimo ir laukė.

Tik po 35 metų, šį kartą jau Rusijoje ir vėl karo metu, buvo bandoma sukilti, bet pralaimėta, nes kariuomenės daliniai, nepaliesi karo, pasiliko ištikimi carui (buvo

kariaujama Tolimuose Rytuose). Tačiau 1905 m. revoliucija padėjo būsimiems bolševikų vadams įsigyti naudingos praktikos. Bolševikai, vos tik gimė (1903 m.) kaip socialdemokratų partijos atskala, pradėjo uoliai ruošti ateitį, o tuo laiku buvęs užsienyje Leninas pradėjo atydžiai studijuoti Klausewitz teoriją. Jis gerai apsvarstė nepasisekimo priežastis ir parąšė socialistinės revoliucijos karo nuostatus būsimam ginkluotam sukilimui didmiesčiuose.

Atėjo 1914 m. karas. Susirėmė lygios jėgos. Socialistai bandė paimiti proletariatą, didmiesčių liaudį, ir savo rankas, bet nepavyko. Nepasisekė S. Peterburgo liepos mėnesio streikas. Rugpiūčio mėnesį Paryžiuje žuvo karo priešininkas socialdemokratų vadas Jean Jaurès, o antrasis vadas Viviani, tada ministris pirmininkas kartu su Poincaré važiavo aplankyti carą. Galinga Vokietijos SD partija Berlyne negalėjo nė prabilti. Ji kapituliavo ir įsijūdė į bendrą vokiečių tautinį sąjūdį, kuris įsėjojo "Mitteleuropos" užvaldymo kaštutinio nacionalizmo keliu. Tuo laiku bemaž paaikėjo, kad nuosekleji socialistai be buržuazijos liberalų yra nepajėgūs masės pakelti.

Bet valdantieji taip pat nesugebėjo laimėti karo. Revoliucija suparaliziavo masių pasyvumą, o karas sustingo poziciniuose karo frontuose. Iš frontų beveik kasdien ėjo "nieko naujo", o kraujas buvo visvien liejamas. Kam? To ir Remarkas nesuprato! Kraujas lejisio ir galo nebuvo matyti. (Panašiai dabar yra Korėjoje. Bet Korėja maža ir periferijoje, o Europa tuo metu vadovavo pasauliui ir joje buvo kariaujama). Visur augo nepasitenkinimas ir bruzdėjimai. Pasirodė gandonesiai, dirbo defetistai. Rusijos liberalai padavė ranką nuoseklesiems socialistams, revoliucionieriams ir liaudininkams. Ten įvyko 1917 m. vasario - kovo mėn. politinė revoliucija, nuvertusi caro valdžią.

SKAUTŲ SKYRIŲ veda vyr. skitn. Vyt. Namikas

VL. KUPRIS

AUDRINGĄ NAKTĮ SKAUTAI BUDĖJO

Dievui, Artimui, Tėvynei — šventi žodžiai iš tisy; Mes stiprėjame, juos atminę, Tarp gyvenimo audrų.

I.

Pavasario rytas. Saulutė teka nudažydama rytinę dangaus dalį raudonai gelsva spalva. Baltų dešėlių būreliai buvo pasirodę iš vakarų šalies, bet, pamatę dangaus karalienę visame jaunystės grožyje, patys paraudo, susigėdo ir spruko už horizonto ribos.

Sidabrėnė Neris bangose moudosi pirmieji saulutės spinduliai ir, siausdami, žaisdami, smėlio dugną bučiuoja. Pakrantės lazdynuose skamba stebuklingos lakštingalų giesmės ir, rodos, kas kalba, dainuoja. Toliau pievoje griežlės šaukia, galvijai mauroja.

Toje, gausiai gamtos grožio apdovanotoj vietoje yra didelis, senas grafo Tiškevičiaus dvaras. Daug laimingų praeities dienų atsimeina balti trijų aukštų dvaro rūmai, dar daugiau — didelis, šlandien aplėistas, parkas. Dabar ten liūdna: nebeskamba dainos, retai kas nusijuokia. Pats grafas paniūręs piktas, nesugyvenamas. Niekas jo pagosti, prajuokinti negali. Savo namiškiams jis šaltas, kaip ledas, negailestingas kaip priešas. Jo gražios dukterys: Renė ir Aldona amžinai jautė tėvo geležinę ranką ant savo pečių. "Nekuomet neišeisit be mano žinios" įsakė tėvas.

Motina, antroji grafo žmona, buvo visuomet liguista ir užsidariusi savyje. Ji dažnai užsidarydavo viename mažame trečio aukšto kambaryje ir ką ten darė — niekas nežinojo. Ten buvo lyg dailės parodoj įstatyti garsaus dailininko, jos pirmo vyro, kūriniai. Ten ji raudavo nusiraminiama. Tik mažasis grafo sūnus Rimutis savo nekaltai šypsena ir žaidimais valandėlei nuimdavo tamsų liūdesio šydą nuo tėvo ir motinos akių.

Tai buvo atgailaujanti už praeities nuodėmes sulenkėjusi Lietuvos bajorų šeima.

Gražiosios grafo dukterys, ilgėjos kažko, laukė išsvajotos meilės.

Atsitiko kartą taip. Rado tėvas naktį jazminų krūme savo vyresniąją dukterį su paprastu bernu besikalbančią. Išeistas didiko honoras išsiveržė perkūnais. Nuo to laiko merginoms miegamajai įtaisė trečiame aukšte, ir tėvas kiekvieną vakarą rūpestingai užrakindavo visas rūmų duris, kad niekas neįeity. Jam svarbu buvo išlaikyti nors nesuterštas savo vardas.

Kartą sėdėjo grafas balkone ir galvojo, kokių būdu sugrąžinti tuos gerus laikus, kai jis tik įsakinėdavo, o visi jo klausydavo. Tiesa, jis kaip "grynas" Lietuvos lenkas tikėjosi, kad baltasis Lenkijos aras ateis jam padėti, kad grąžins jam kadais priklausias žemes, nulesęs nuo laukų naujakurių trobesius. Jis pažūrėjo pirmyn ir pro

medžių tarpą pamatė savo artimo kaimyno, savanorio Mickaus sodybą.

— Tfu! — nusispiové. Lyg seniau į delnų suplojimą, atbėgo kambarinė.

— Šviesusis grafe, į dvarą atvyko kažkoks uniformuotas vaikas ir nori su ponu kalbėti.

— Tegu ateina. Netrukus į balkoną įėjo jaunas skautas. Atsailutavo.

Grafas nustebė. Savo gyvenime jis nebuvo matęs skauto. Tik kažką buvo apie juos skaitęs. Jo akys smalsiai apėjo visą skautą nuo kojų iki galvos, sustodamas prie kiekvieno ženklo. Pagaliau jis šlykščiai susiraukė, pamatęs ant krūtinės tautiškas lietuvių spalvas.

— Ką tamsta pasakysi? — Aš, gerb. grafe, atvykau pas jus prašyt leidimo stovyklauti jūsų gražiame pušynėlyje, kurs yra anapus Neries.

— Nesuprantu. Gal lenkiškai? Skautas viską išdėstė lenkiškai.

— Aha! Jūs turit sau palankių ponų, valdžią... Ji iš manęs mano miškus atėmė. Štai! — parodė ranką į rorizontą, — ten buvo mano miškai. Aš leidžiu jusose stovyklauti. — Jo akys dar nukrypo į tautišką juostele, ir jis nusispiové. Skautas tik pasakė:

— Atsiprašau. Po kelių minučių dvaro ilga alėja švilpė dviratė, kurį valdė garsus visoj Lietuvoj skiltininkas Kęstutis Venskus. Jis šią vasarą sumanė stovyklauti prie Neries, gražuose jos krantų miškuose. Su juo atvyko visa jo "Liūtų" skiltis ir trys kitų skiltių skautai. Iš viso stovyklautojų buvo dvylika. (B. d.)

LORDAS BADEN-POWEL

KAI BUVAU JAUNUOLIS

Gražiausias mano jaunystės laikas buvo, kai plaukiojau išilgai Anglijos krantų kaip jūrų skautas savo keturių brolių draugėje. Nebuvom tikri jūrų skautai, nes jie

nebuvo dar įkurti. Savo žinioj turėjom būrinę valtį, kuria plaukiojom nežiūrėdami metų laikotarpių bei laiko apytovų. Kartais išgyvendavom įvairių sunkumų, bet tiek sunkumus tiek malonumus sutikdavom vienodai. Vėliau besimokydamas savo laisvalaikį praleidau išskylaudamas miškuose, medžiodamas ir kepdamas triušius, stebėdamas paukščius, sekdamas žvėrių pėdsakus ir kitus įdomius dalykus. Vėliau, kada įstojau į kariuomenę turėjau be galo didelį užsiėmimą — didesnė medžioklėse Indijos ir Afrikos miškuose ir gyvendamas su Kanados miško kirtėjais.

Po to skautavau Pietų Afrikos sukilimuose. Aš taip buvau patenkintas tokiu gyvenimu, jog pagalvojau, ar nepatiktų ir mano krašto jaunimui panašus gyvenimas, nes žinojau, jog kiekvienas berniukas, kurio gyslose teka raudonas kraujas, mėgsta nuotykius ir gyvenimą gamtoje.

Ir jūs tai priėmėt su tokiu užsidegimu, jog šiuo metu skautų selmą sudaro ne šimtai tūkstančių, bet virš 5 milijonų narių visame pasaulyje.

Bet aišku berniukas negali pavirsti kurios nors vietovės miško sargu nuo vakaro iki ryto nieko neišmokdamas iš to sunkaus ir praktiško gyvenimo, prie kurio yra praprātė šie žmonės. Pagalvokit, kad būti gabiu ir išvermingu skautu nėra vien nuotykių jieskojimas ir pasitenkinimas, bet kaip pasienio sargus, seklius, kuriais jūs norite sekti, jus ruošia būti naudingais savam kraštui, pasitarnanti artimui, kada jis reikalingas jūsų globos. Toks yra gero žmogaus tikslas!

Tikras skautas kitų jaunuolių ar tai suaugusių žmonių yra suprantamas, kaip jaunuolis, kuriuo galima pasitikėti, jog atliks savo uždavinį, nežiūrint sunkumo ar pavojaus, kuris yra visada patenkintas ir linksmas susidūręs su bet kokiais sunkumais.

PABALTIEČIAI PRIEŠ

"RYTŲ LOCARNO"

Pasirodo, kad visų kraštų polit. pabėgėliai griežtai pasisako prieš kai kieno norimus piršti derybose su Sovietais visokius "Rytų Locarno", turinčius garantuoti Vakarams kurį laiką taiką pagrobtų Rytų Europos tautų sąskaita. Iš to pasidžiaugs nebet tik bolševikai, konstatuoja britų "Manchester Guardian", jei tarp britų ir JAV politikų pavyktų įvairyti kylį. Net ir britų atstovas Vašingtone pareikalavo imtis visų reikalingų žygių, kad nesudarytų prieštaravimų tarp amerikiečių ir britų politikos. Žymūs amerikiečių spaudos organai pažymi, kad tarp britų koncepcijos ir amerikiečių nelygumai esą jau tokie dideli. Pats Eisenhoweris nenorįs taip greit su rusais sėsti prie vieno stalo, o kiti, kaip "Daily News", siūlo Malenkovą, jei jau jis taip nori derėtis, kaip Trumanui, pasikviesti į Vašingtoną. Britų "Observer" pirma pasifilė susitikti tik Churchillui su Malenkovu vieniems ir kartu spręsti europines problemas. Britus už nuolaidas Sovietams kitų sąskaita labai smarkiai užsi puolė amerikiečių senat. Mc Carthy. (E.)

Gyvenk Tėvynei ir žmonijai ir būk gamtos ir gyvulių draugas!

* Šių metų liepos 18—27 dienomis Sulkavoje bus Suomijos skautų tautinė stovykla. Jon yra pakviesti dalyvauti ir kitų tautų skautai.

* Anglijoje šiais metais numatomos dvi didesnės skautų stovyklos. Pirmoji bus gegužės 23 — birželio 4 d. Jos dalyviai turės progos stebėti Anglijos karalienės Elzbietos II karūnavimo iškilmes. Antroji — mažoji Jamboree bus prie Bratlay Hall, kuoje dalyvaus arti 1500 įvairių tautų skautų.

* "Mūsų Vytis" įsivedė skautų vyčių ir korp! Vytis skyrus.

ČESLOVAS GRINCEVIČIUS

NAUJŲJŲ METŲ NAKTĮ

(Tęsinys iš pr. nr.)

Mažiesiems angelams taip pagailo vėžėjo, kad jie vėl nežinojo, nuo ko pradėti šnekėti. Po kelių paguodos žodžių ir linkėjimų, įjėdu prisipažino, kad jiešką šio vakaro nelaimingiausio žmogaus.

— Aną dieną aš šaukiau, nes maniau esąs numiręs arba bent nelaimingiausias pasaulyje. Šiandien jaučiuosi geriau ir žinau, kad pasveiksiu, ir nuo tos minties man net linksma. O rytoj ateis žmona ir atsives Juluką su Nijole. Mano mažiausieji man padovanos savo pirmuosius piešinius — juodą arklį ir raudoną rožę. Aš tada manysiu, kad prieš mane padėti gražiausi pasaulio paveikslai, ir būsiu laimingas.

Kai jis nutilo, angelai tarpusavy tarėsi.

— Ne, čia ne tas, kurį turime aplankyti. Jo šeimos meilė yra didesnė už jo skausmus, o jo dvasios tvirtumo turėty visi pavydėti.

Ir taip mūsų mažieji vėl išbėgo į gatvę ir nežinojo, kur jieškoti nelaimingiausiojo.

— Ar nebus tik alkanas žmogus ir nelaimingiausias? — Ir jie atsidūrė priemiesty, prie labai vargin-g s, visų užmirštos senutės Marcellės durų.

Kai lėję jos užklausė, ar ji nesijaučiantį šį vakarą visų apelėta, ji, rodydama krepšelį, atsakė:

— Ne, šiandien man laiminga diena. Žmonės iš Raudonojo Kryžiaus man prisiuntė gardžių dovanų ir žadėjo ir toliau manęs neužmiršti.

— Ir vėl mes nepatalkėm, — nusiminė dangaus svečiai ir skubėjo jieškoti nežinia kur esančio labai nelaimingo žmogaus.

Dabar jie aplankė našlaitį Jurgiuką, bet šis pasigyręs esąs pas kleboną pakviestas sutikti Naujųjų Metų. Ten būsianti eglutė, gro-sianti muzika, jis su kitais vaikais žaislįs ir gausiąs saldumynų.

Buvo jie prisitartinę ir prie kur-piaus Nikodemo namų, kuris kasdien grįžęs girtas mušas žmoną.

žmonos namie nerado ir tik skrisdami virš bažnyčios ją išvydo viduje tarp tų, kurie tenai prašę. Jo laimingesnių metų. Jiems ji neatrodė, kad galėtų būti nelaimingiausia. Iš jos maldai sudėty lūpų ir pakeltų akių jie išskaitė, jog ji tikinti, kad jos maldos būsančios išklaustos, ir vyras nustosis girtauti.

O senųjų metų paskutinioji diena buvo visai prie pabaigos, ir mūsų angelai bijojo, kad iki vidurnakčio nespėsia atlikti to, kas jiems buvo pavesta. Jie nesiekdami žemės lakstė, skraidė virš gatvių, stogų ir bokštų. Nežiūrint to, kad buvo šalta naktis, nuo jų veidukų prakaitas lašėjo.

Dar jie buvo ir pas banko kasiūną, kuris, pralošęs jam patikėtus pinigus, bandęs nuslūdyti, bet dabar jį rado vėl lošiantį, ir pas mažąją Jonytę, kurią pamotė buvo iš namų išvijusi, ir kuri dabar džiaugėsi vienuolyno globa, ir pas mėsos krautuvininką Jeronimą, kurio visas sutauipas vagys buvo išnešę. Dabar jie aplankė daugelį kitų nelaimingųjų, tačiau niekur negalėjo rasti tokio, dėl kurio nelaimės šį vakarą dangus buvo susirūpinęs.

Belankydami nelaiminguosius, jie skrido augštai ir matė skaisčiai apšviestas sales ir į jas besirenkančius išsipuošusius miestiečius. Matė taip pat pilnas bažnyčias, matė kitus linksmal besišnekučiuojančius savo šeimos rateliuose, pagaliau visi likusieji buvo susirinkę didžiulėj alkštėj prieš Karo Muzėjų ir nekantriai sekė slenkančias bokštų laikrodžio minutes. Ir taip angelai matė visus pažįstamus čia vienoj, čia kitoj vietoj.

Ir kai ištuštėjusioj gatvėj mūsų jaunieji nuslėido pasislėpti ir pasitarti, tas, kuris į taką žiūrėjo, tarė:

— Mes daug aplankėm ir daug žmonių matėm, bet niekur tarp jų neregėjom Silvestro, padžiūvusio smuiklininko. Ar tik nebus kas negero su juo atsitikę, ir ar nereikėtų

jis aplankyti?

— Aš tą patį manau, — pridūrė tas, kuris tik į dangų žiūrėjo.

Po valandėlės angelėliai pasibeldė į nedidelio namo duris. Durys jiems buvo greit atidarytos. Tik jie nustebė, kad Silvestras, jau trijos sielos jaunuolis, jų apsilankymu neapsidžiaugė, greičiau atrodė nusivylęs. Į jų pasveikinimą jiems neatsakęs, perėjo per kambarį, sėdo prie stalo ir parėmęs galvą žiūrėjo žemyn. Jo smulkas buvo ant žemės numestas, o naujos, ranka rašytos gaidos buvo sudraskytos.

Angelai buvo jauni ir neprityrę ir vėl nežinojo, kaip pradėti šnekėti ir kas veikti. Jie ėmė pasakoti, kaip nesekmingai jieškoję labiausiai kenčiančio žmogaus, ir kad jau metai visai baigiasi, o jie tokio nelaimingiausio vis dar negalėjo surasti ir nežino, kur jo jieškoti.

Silvestras jais nesidomėjo ir negirdėjo, apie ką jie kalba.

Paskui jie išgirdo tylų, lyg su savim kalbėty, Silvestro balsą:

— Ji neateis, ir vakaro, sunkesnio už šį, nebus.

Dar jis ištarė ir vardą tos, kuri neateis, ir tą vardą jie išvydo ant suplėstų gaidų, ten, kur buvo dedikacija, ir tas vardas buvo Virginija.

Jie dabar jau žinojo, kad mergaitė, kuri tuo vardu vadinosi, matė didžiojo miesto salėj šokančią su ministerio sūnumi. Ji vilkėjusi žydriai, tamsiuose plaukuose turėjusi baltą gėlę ir ritmingai sukdamasi šypsojosi ir buvo laiminga. O tas, kuris ją labiausiai pasauly mylėjo, labiau už muziką, kuris, iš jos vardo garsų skambėjimo sėmėsis įkvėpimo, buvo sukūręs šį koncertą ir mylimajai turėjo šiandien pirmą kartą pagroti, kartojo:

— Ji neatėjo, ir vakaro, sunkesnio už šį, nėra buvę.

— Aš dar nebuvau matęs žmogaus, kuris tiek kentėty dėl neiš-tikimos mylimosios, kaip šitas jaunuolis, — šnibždėjo tas, kuris tik augštybes žiūrėjo.

— Nes matęs todėl, kad nežiūrėjai praefnančius žmones ir iš jų veidų neišskaitėi, kad laimingos meilės džiaugsmui, o nelaimingos kančiai niekas negali susilygtinti.

— Bet meilė yra nepastovi, ir žmogus dėl laikinų dalykų negali

būti taip labai nelaimingas.

— Ką žmogus myli, jis tikisi, kad jo meilė, ir tikslai ji viena, nusitęs net anapus gyvenimo, o kas jam amžina, tas brangiausia už visa, kas turi laiko ribas.

— Tačiau žmonių meilė praeina. Tada jie visai nuoširdžiai tikli ir neabejoja, kad jos ir nebuvo buvę, arba buvęs toks smulkus reikalas, dėl kurio nereikėję kankintis. Ir šitas jaunuolis ilgai nuobodėsis prisiminti šio vakaro nevilį.

Tu kalbi taip, kaip laikui praėjus kalba kiekvienas, net ir mūsų Silvestras, ką tu teisingai nusipėjai, tačiau mūsų aplankytasis šiandien yra labiau nelaimingas už visus pirmiau matytuosius, ir dėl jo net danguje nelinksmas.

Taip kalbėjosi tie, kurie norėjo padėti tam, kuris vis kartojo, kad ji neateisianti ir tokio sielvarto jam nėra buvę.

— Gamta kenčiančio žmogaus geriausias draugas ir ramintojas, — atsiminė tas, kuris į taką žiūrėjo.

Ir jie padarė taip, kad kambarys buvo pilnas miško ošimo, paukščių giesmių, kalnų upelių ūžimo, žlogelių ciksenimo ir piemenų ragelių aidų.

Silvestras sėdėjo kaip ir pirmiau, ir jojo akys liko įsmeigtos į tą patį tašką.

— Menas yra dieviškoji klbirkštė-lė žemėje, ir žmogus per jį labiausiai panašus į savo Sutvėrėją. Jis teikia ramybę ir skaidrina sielą, — tarė mūsų angelai.

Ir taip vaizdžiai ėmė apsakinti didžiulius pasaulio meno paminklus, kad kambaryje lyg tikros stovėjo tamsios viduramžio gotikos katedros su šimtais bokštelių ir spalvotais vitražais, Vilniaus barokas visame savo puošnume; prieš akis praėjo Mykolo Angelo ir Čiurlionio kūriniai; paskui jis ėmė cituoti Vedas ir Giesmių Giesmę, Dantę ir Sekspyrą.

Silvestras tačiau užsimerkęs ir nusigręžęs nuo jų atrodė dar nelaimingesnis.

— Muzika yra kilniausias visų menų, ir tai paskutinė viltis, kuri gali šlam nelaimingajam suteikti ramybę.

Ir kambarys prisiplidė arfos ir fleitos, vargonų ir varpų garsų;

skambėjo čia Pastoralinė ir Patėtinė, daina apie šaurės Solvegą ir Psalmių rečitatyvas, lyg čia būtų suslinkęs visas benediktinių ordinas.

O Silvestras buvo nelaimingiausias ir užsikimšo ausis.

Buvo likusi gal viena minutė iki dvyliktos, ir net metaliniai miestai laikrodžiai, artindamiesi prie metų ribos, jaudinosi ir jautė, kaip jų varinės širdys drebėjo.

Dabar mes žinome, kas yra šį vakarą tame mieste nelaimingiausias, bet jam nieko negalime pagelbėti. Mes esame tik angelai, be to, dar labai maži ir neprityrę, o jam padėti reikia dieviškų priemonių. Štai jau tuoj ims miestas sveikinti Naujuosius Metus, tai mes turime iš čia išėiti, nes negalėsime regėti laiko ribos aštrumo ir sielvarto, kuris užlies šio vienišo ir apvito jaunuolio širdį.

Mūsų mažieji, išėję pro duris, išgirdo bažnyčios varpų ir bokštų laikrodžių skambėjimą. Paskui pakilo į dangų įvairiaspalvės ugnys ir tenai sproginėdamas miestą nušvietė skaisčiau nel dienos saulė. Visur skambėjo muzika ir šauksmai, kad metai būtų laimingesni. Tik mūsų mažieji pasluntiniai, skrisdami atgal į šventojo Mikalojaus bažnyčią, buvo tylūs ir susimastę.

— Mes negalėjome atlikti pirmojo didesnio mums pavesto darbo, tai negalime prašytis grįžti pas savo draugus, — tarė ir vienas jų vėl ėmė į augštybes žiūrėti, o kitas susikaupęs užgulė mūrą ir pradėjo stebėti einančius pro vartus.

Kai išaušo rytas, ir žmonės, garsiai pasakodami praėjusios nakties įdomybes, rinkosi į sėselių benediktinių bažnyčią, akimis kiūdė angelukus ir kalbėjo:

— Rodos, jie anksčiau buvo linksmesni ir šypsojosi, arba bent mums taip atrodė.

— Neišmėgota naktis, — kalbėjo kiti, — todėl taip mums ir atrodo. Bet juos perdažyti tai reikėtų.

— Ne, ne, čia kas nors yra, ko mes šiandien negalime suprasti, — nuslėido pirmieji.

(Ištrauka iš "VIDURNAKČIO VARGONAI", išleistas Lietuviškos Knogos Klubo 1953 m.).

SEKMADIENIO RIMČIAI

Persekiojami išpažinties

Nesenai vienas komunistiškas laikraštis labai susirūpino išpažintimi, parašydamas porą labai aštrių straipsnių prieš ją. Tuose straipsniuose viskas be jokio saiko ir masto perdėta, išpūsta ir didele panika persunkta. Stilus irgi neįprastas. Jeigu kuris žmogus autorinių nepatinka, tai jis jį stačiai viešai jodošiumi išvada. Mes kultūringame krašte nesame įpratę tokius žodžius spaudoje matyti. Perskaičius tokius straipsnius, ateina mintis, ar verta į tokius straipsnius atsilipti. Katalikas, perskaitęs tokius straipsnius, pagalvos, kad iš bedievio, iš komunisto nieko kito negalima ir laukti; jis turi pikta kalbėti apie Dievą, apie Bažnyčią ir apie šventus daktus, nes jau toks jo pašaukimas: persekioti Dievą ir dergti Bažnyčią. O tie, kurie jau yra įviloti į ateistų ir komunistų eiles, net ir nemėgins savistoviai ir kritiškai pagalvoti, — jie jau yra pristatę gyvūnų ir augalų, kaip partijos laikraštis rašo ir ką jų vada sako. Bet kitų patariamai vistiek nusprendėme parašyti, ką apie tokius straipsnius reikia manyti.

Tikėjimo priešai dar nėra vieninagai nusistatę mums pasakyti, kada Kat. Bažnyčioje atsirado išpažinties. Dažniausiai sakoma, kad Atgailos Sakramentas, arba Išpažinties, atsirado Bažnyčioje 1215 m., esant Inocentui III pipiežium. Situose straipsniuose matome, kad autorius padarė didelį suolį: jis jau sutinka, kad išpažinties buvo įvesta Kaliksto I (autorius rašo Calixtus), kuris buvo popiežium nuo 218 iki 233 metų. Paskui autorius sako, kad vyskupas Tertulionas pamerkęs Kalikstą už išpažinties įvedimą. Autorius vadina Tertulioną vyskupu. Reikia pasakyti, kad Tertulionas niekadoms nėra buvęs vyskupu, net nėra tikra, kad Tertulionas buvo kunigas. Tertulionas gimė Kartagoje (Afrikoje) tarp 150 ir 160 m. Jo tėvai buvo pagonys. Pats Tertulionas tapo krikščioniu apie 190 m. Jis, turėdamas 40 metų, atpuolė nuo Romos Bažnyčios ir perėjo į Montanistų heroziją. Ta herozija buvo labai griežta. Ji smerkė antrąsias vedybas, teatrus, moterų madas, draudė vyną, vonias ir panašiai. Tertulionas, jau būdamas heretiku, parašė knygą, vadinamą "Apie Skaistybę", kurioje tarp kitko, sako: "Aš girdžiu kad yra išleistas ediktas, kuris turis galutinį nutarimą. Girdi, vyriausias vyskupas (Pontifex Maximus) arba vyskupų vyskupas nutaręs:

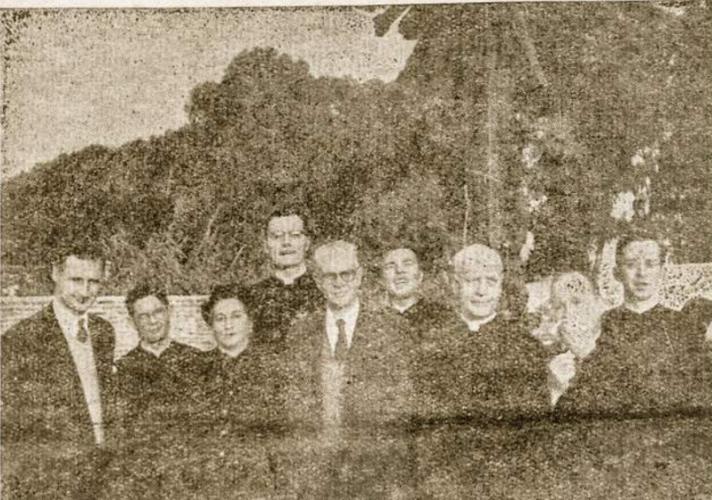
"Aš ištvirkimo ir paleistuvystės nuodėmes visiems atleidžiu, kurie atlieka atgailą."

Iki šiol patys žymiausi mokslininkai dar nesurado ir neišsprendė, kas tas Pontifex Maximus yra. Paprastai ir savaime tas titulas yra taikomas popiežium. Jeigu Tertulionas turi galvoje Romos popiežių, tai tas popiežius gali būti arba Kalikstas (218-223), arba Zeferinas (198-217). Daugiausiai manoma, kad tai buvo Kalikstas. Bet yra gerų argumentų, kurie rodo, kad tai buvo ne Romos, bet Kartagos vyskupas. Bet kaip ten bebūtų su Pontifex Maximus, aišku, kad Tertulionas priešinasi, jog Bažnyčia išria paleistuvystės nuodėmes ir jis pasako kodėl, — kad žmonės daugiau nenusidėtų. — bet jis neieigia, kad Bažnyčia gali iš kitų nuodėmių išrišti. Taigi su tuo sutinkame, kad Tertulionas, tapęs heretiku, smerkia Bažnyčios duodamą išrišimą iš paleistuvystės nuodėmių. Bet kol Tertulionas buvo kataliku, jis kitaip kalbėjo apie išpažintį. Knygoje "Apie Atgailą" (De Paenitentia) jis aiškiai sako: "Daugelis vengia arba atideda išpažintį savo nuodėmes, nes daugiau brangina savo garbę, negu savo išganymą... Gal kartais manai, kad yra naudingiau pražūti, nutilint savo nuodėmes, negu save išganyti jas išpažintant? (De Paenitentia, c. 10). Kitoje vietoje sako: "Jeigu nuo nuodėmės išpažinimo atsisaikai, tada matyk pragarą savo

širdyje, kurį išpažinties užgesina, ir įsivaizduok bausmės didumą, tada nebijosi naudotis šita priemone (išpažintimi)" (De Paenitentia, c. 21). Taigi nėra jokios abejonės, kad Tertulionas, būdamas katalikas, taip kalba apie išpažintį, kaip ir šiandien apie ją katalikai kalba.

Paskui autorius mini ir šv. Jeronimą, kaip išpažinties priešą, ir duoda vieną tekstą, kuris štai kaip skamba: "Jeigu jinai turi ką nors ypatingo pasakyti tau, tai tegul su savim atsiveda tarnaitę ar jauną merginą, arba vedusią moteriškę. Jinai negali būti tokia ignoranti žmogaus gyvenimo taisyklė, kad manytų, kad tik tau vienam tegalima patikėti ir tau vienam tuos dalykus papasakoti." Kadangi autorius nepažįsta citatos vietą, tai negalima buvo patikrinti sąryšį.

Tas tekstas, paimtas toks koks jis yra, savaime nekalka. Bet šv. Jeronimas turi vietų, kurios aiškiai

ŠV. KAZIMIERO BAŽNYČIOS KURĖJAI
Prie Lietuvos kriaus stovi Provincijolas ir kiti marijonai bei architektas su šeima.

pasisako už išpažintį, pav. "In Ecclesiastem Commentarius, c. 10 sako, jei gyvatė velnias (serpens diabolus) ką įgels ir jis tylės, nepadarys atgalos ir savo žaizdos ne išpažins, gydymas nepažės." Šv. Jeronimas turi aiškų palyginimą: "Kaip nuodingos gyvatės įgeltas turi eiti pas gydytoją ir pasisakyti, taip ir velnio užnuodytas turi eiti prisipažinti pas dvasišką gydytoją". Kad išpažinties buvo žnoma dar anksčiau, parodo šv. Klemensas, kuris buvo popiežium nuo 92 iki 101 m. Jis asmeniškai pažino apaštalus, taigi jo žodžiai ypatingai yra reikšmingi. Štai jo žodžiai: "Kiekvienas myli savo sielą, tenešigėdi išpažinti savo nuodėmes... Nes kai išeisime iš šito pasaulio, nebegalėsime daugiau daryti atgailos ten, kame aasirasime." (Šv. Klemensas, Epist. II ad Corinth.). Taigi matome, kad išpažinties jau nuo pat Apaštalų laikų buvo žnoma. Iš Bažnyčios dokumentų galima susidaryti ir vaizdą, kaip išpažinties praktika buvo sutvarkyta. Nuo pat Bažnyčios pradžios trys nuodėmės buvo ypatingai laikomos pasibaisėtinos: žmogžudystė, stabmeldystė ir paleistuvystė. Buvo laikoma visiškai neįmanomu dalyku, kad krikščionis, atgimęs Kristuje, galėtų daryti tokias baisias nuodėmes. Visos nuodėmės buvo dalinamos į dvi dideles grupes: nuodėmės prieš Dievą (atpuolimas nuo tikėjimo arba apatazija, stabmeldystė arba idoliatrija, blasfemija ir sakrilegija) ir nuodėmės prieš žmogų (žmogžudystė ir svetinotyrystė). Bausmės buvo taikomos palaipsniui. Patys didžiausieji nusidėjęliai vadinosi verkiantieji (flentes), kurie tam tikrą laiką turėdavo stovėti prie bažnyčios durų ir prašyti įeinančių į bažnyčią, kad už juos pasimelstų. Nusidėjęlis turėdavo viešai išpažinti savo nuodėmę. Vyskupas duodavo išrišimą. Ypatingą problemą pirmąsiais Bažnyčiai sudarydavo žmonijai

AR GALIMA IŠDUOTI PABĖGĖLI BOLŠEVİKAMS?

Itakingas vokiečių savaitraštis "Christ und Welt" Nr. 16/1953 svarsto politinių pabėgėlių prieglaudos problemas ir smulkiau aptaria Borodino atvejį. Savaitraštis pažymi, kad apie 170.000 polit. emigrantų iš Rytų Europos kraštų šiandien gyvena tiktal vienoje Bavarijoje. Nors, esą amerikiečiai pasisako už sistemą, kad visi šie politiniai emigrantai "turi asimiliuotis naujajame krašte", kitaip tarus, "paprastai virsti vokiečiais", tačiau laikraštis su prof. T. Oberlaenderiu, valst. sekretorium pabėgėlių reikalams Bavarijoje, su tokiu klausimu išsprendimu nenori sutikti. Ta pačia proga "Chr. u. Welt" pasisako ir dėl Borodino. Prieš kiek laiko spaudoje pasirodė žinia, kad Donauwoertho Landratsamt pabėgusį į Vakarų rusų Borodiną po kiek laiko vėl nugalbena prie sienos ir išsiuntė atgal į rytus. Nors kaip laikraštis pažymi, Svetoslovas Borodinas, anksčiau dirbęs rusų zonos MVD įstaigoje, pabėgė į Vakarų nelegaliai ir kriminaliniais sumetimais, be to, čia įvykdė visą eilę kriminalinių nusikaltimų, tačiau laikraštis kelia klausimą, ar ir tokiais atvejais pabėgėlius gražinti bolševikams. Lyg nebūtų užtekę jam vie-

tos kalėjime Vakaruose, kur viešpatauja visai kitoks teisinis supratimas. Nors tikrai ir nežinome, ką rusai padarė su Borodinu, tačiau netenka abejoti, pažymi laikraštis, kad jis gavo mirtį skausminga mirtimi, daugeliui savo tautiečių pristatytas kaip atgrasas pavyzdys, jog nedrįstų bėgti į Vakarų ir išduoti bolševikinį režimą. Rusai visiems norintiems pabėgti į laisvąjį pasaulį kalte kala į galvą: nebėkite, nes būsite vis tiek surasti ir nubausi. Tą jų nuomonę šis atvejis ne tik patvirtina, bet ir sustiprina. Politinė žala, kuri tuo būdu buvo padaryta, toli gražu negalinti pateisinti ir atsverti to apsunkinimo, kuris susidarytų Vak. Vokietijos kalėjimui padidėjus dar vienu įnamiu. Prieglobos teisė yra viena iš seniausių ir garbingiausių institucijų žmonijos istorijoje. Nieko nebūtų galima gal sakyti, jei toks išduodamas būtų tame krašte, į kurį jis gražinamas. Baudžiamas pagal tuos ar bent panašius nuostatus, kurie galioja ir Vakaruose, tačiau to jokiu būdu negalima pasakyti apie kraštus, esančius anapus geležinės uždangos. Spaudoje buvo žiniu, kad Vok. Vok. bylių nepageidaujamiems kriminal. nusikaltėliams iš jos ištremiti. (E.)

DIDELIS MEDICINOS LAIMĖJIMAS

Lig šiol medicina buvo bejėgė padėti žmogui, kurio širdis privaėjo operacijos, nes širdies operacijos buvo neįmanomos dėl to, kad širdies veikimas negalima nė minutei sustabdyti. Mokslininkai laužė galvas, kaip padaryti tokią mašiną, kuri bent laikinai galėtų pavaduoti širdies veikimą. Dešimt Detroito (USA) gydytojų pagaliau pasisekė pastatyti mašiną, kuri laikinai galėtų pavaduoti žmogaus širdies darbą. Mašina buvo išbandyta ant šunų. Savo uždaviniumi pasirodė tinkama. Gegužės pradžioje ji pirmą kartą buvo panaudota operuojant žmogų.

Philadelphijėje (USA) Jeffersono ligoninėje dr. Gibbon priežiūroje buvo gydoma 18 metų studentė Cicilija Bavolek. Cicilija buvo apsigimusi su nesveika širdimi. Jos gyvybė buvo nuolatiniame pavojuje. Pagaliau gegužės pradžioje dr. Gibbon su savo paciente sutarė pasinaudoti širdies mašina ir operacijos būdu mėginti pašalinti jos širdies sutrikimą. Taip ir buvo padaryta. Cicilijos širdis buvo išjungta ir jos vietoje pastatyta mašina, kurią buvo paleistas 2 didžiųjų venų kraujas, kurį atitinkami siurbliai varė per tam tikrus metalinius "plaučius", kurie kraują apvalė nuo angliarūkišties ir aprūpino deguoniū. Toliau išvalytas kraujas kitais siurbliais buvo varomas į didžiąją arteriją. Išsisas 26 minutes mašina įvykdė Cicilijos plaučių ir širdies darbą. Tuo metu dr. Gibbon "sausą" Cicilijos širdį išskrodė ir jos viduje rastą 3 cm didumo žaidzą susiuvo. Po operacijos Cicilija pasijuto visai gerai.

Tai yra pirmas kartas, kad gydytojas galėjo pažvelgti į gyvos širdies vidų, pašalinti jos trūkumus ir vėl paleisti ją į darbą.

NEBEGIRDIMI GARSAI

Yra taip aukštos arba taip žemos garso bangos, kad jų mūsų ausis jau nebeapgauna, tačiau mokslininkai tokias bangas gali pagaminti ir jas praktiškai panaudoti. Kalifornijos Instituto profesorius F. Concerse tokią, jau nebegirdimus, garso bangas panaudojo suplakimui paplūdimio smėlio į automobiliams važiuoti kelią. Mūsų ausys pagaua garso bangas, kurios virpa nuo 20 iki 20,000 ciklų per sekundę. Augštesni virpėjimai vadinami ultrasoniniais, žemesni — infrasoniniais. Nesenai Venturoje, Kalifornijoje, žibalo inžinieriai grėžė žemės skylę panaudodami infrasonines bangas, kad jos pralaužtų, paruoštų žemę grąžtū. Garso bangos tal padaro pigiau, skyles daro tiesesnes. Toks akustinis (garso bangų), grąžtas praktė sau kelia per granitą, per kiečiausią uolą, ir tai padaro labai greit ir lengvai. Kai tie akustiniai grąžtai bus išobulinti, jais bus galima pasiekti gelmes, kurios dabartinis laikas dėl techninių aplinkybių nepasiekiamos. Garso arba akustinė energija dabar panaudojama slurblių veikimui.

STRAMBOLI

Prieš porą ar trejetą metų š. Amerikos lietuviškoje spaudoje buvo džiaugsmingai rašoma, kad žinoma švedų artistė Ingrid Bergman vaidino lietuviškaitę tremtinės rolę "Stramboli" filmoje. Tuo laiku Buenos Aires mieste taip pat pasirodė šis filmas, bet buvo greitai išimta. Dabar neseniai vėl pradėjo šią filmą rodyti. Pasiistengiau pamatyti. Turiu prisipažinti, kad mane šis filmas labai apvyllė. Patieksiu "Laiko" skaitytojams trumpą šios filmos turinį.

Lietuviškaitė iš Kauno, uždaryta moterų tremtinių stovykloje Italijoje, stengiasi išvažiuoti į Argentiją. Argentinos konsulas yra painformuotas, kad šios lietuviškaitės praėjus yra labai nešvari. Negalėdama išvažiuoti į Argentiją, ji išteka už vieno italo žuvininko, kuris ją nusilyža į žuvininkų apgyvendintą Stramboli salą. Vyras ją labai myli, bet ji jau iš pirmos dienos yra vyro budelis, niekuo nepatenkinta. Saloje užmezga santykius su čia gyvenančia ištvirkusia moterimi. Pradeda koketuoti su kitais salos vyrais. Nuėjusi pas kunigą, kuris yra salos autoritetas, pradeda su juo elgtis neįtikėtinai, pabėga. Kadangi jai teko praieiti pro dar neužgesusį Stramboli saloje esantį ugniakalnį, kellonės metu prisikvėpavusi ugniakalnio garų ir išvargusi, kaip niekam nereikalinga žūsta.

Už šią filmą mes, lietuviai, negalime būti dėkingi nei artistei Ingrid Bergman, nei jos vyrui, šios filmos direktoriui, Rossellini. Galėjo lietuviškaitė važiuoti kaip nukentėjusią nuo žiaurių okupantų, apleidusį savo tėvynę, svetimųjų užgrobtą, jieškančią prieglaudos pas svetimuosius, o pastarieji jos kančių nesuprato ir neatjautė. Toks filmos argumentas būtų buvęs humaniškesnis ir labiau su realybe sutapęs. Neginčysime, kad lietuvių tarpe nebūtų panašių moterų, kaip perstatė pasauliui lietuviškaitę Ingrid Bergman, bet tokios kaip tik ir nebėgo, nes jos labai gerai prie sovietų prisitalkė.

Vladas Veselaukas

Dabar iš žibalo šaltinių teistengiamia išimti tik apie 25 - 35% ten esančio žibalo. Žemos garso bangos padvigubins galimybes gavimui žibalo: joms galima bus sujunginti žemės sluogsnis, į kuriuos susigėręs žibalo, juos įkaitins ir jie išleis dar kita tiek žibalo, kiek dabar išimama.

Mažus ultrasoninius (garso) grąžtus brangenybių apdirbėjai naudoja išgrėžimui skylių metalo, keraminuose dirbiniuose ar brangakmeniuose. Ultrasoninės skalbiamos mašinos nupurto dulkes nuo drabužių dar geriau, kaip dabartinės skalbiamosios. Augšto greitumo garso bangos Europoje jau naudojamos gydymui sąnarių, neuralgijos ir kitų ligų. Dabar ir amerikiečiai šią sritį studijuoja. Pleno gamyboje ultrasoninės bangos naudojamos patikrinimui ar plieno gabalams viduje neturi kokių iškilimų. Kadangi didelio greičio garsinės bangos negali būti perduodamos oru, tai kreivų formų metalai, prie kurių negalima taip arti priglausti bangas gaminančio aparato buvo įmerkiami į vandenį, kurs perduoda garso bangas. Tačiau dabar išrasta nauja technika — bangos siunčiamos kartu su švirkščiamo vandens srove. Nebereikia dalkto įmerkti į vandenį ir tada galima inspektuoti tankų ir kitų metalo dirbinių tinkamumą.

„SUMAŽINTOS KAINOS“

Bolševikai iškilmingai paskelbė, kad Sov. Sąjungoje „6-tą kartą iš eilės sumažintos mažmeninių prekių kainos“. Tačiau iš tikrųjų vartotojų pajamos surenkamos kitu būdu, dėl atpigimo prekių krašte nepagausėjo, o dėl būtiniausių reikmenų stokos krašte dar daugiau žydi juodoji birža. Gi patys darbo žmonės raginami tiktal už tai „atsilyginti vis naujais socialistiniais išpareigojimais“ ar soc. lenktynėmis. Iš tikro, vietoj jų, tuos išpareigojimus prisilima agitatoriai, darbo žmonės tegaua juos tik vykdyti. Pz. rytojas dieną, kai buvo paskelbtas minimasis atpiginimas ir nespėta net susirinkimo susaukti, šiauliuose jau buvo paskelbtas toks „savanoriškas išpareigojimas“. Gi per Vilniaus radiją buvo džiaugiamasi, kad dabar sostinėje jau galima gauti pirkti ir paltą, ir staliuką, ir lovą. Bolševikai tal laiko nepaprastai svarbiu įvykiu, skelbtinu visur ir visiems ir į ją inkorporuotuose kraštuose „sutaupys; darbo žmonėms 53 milijardus rublių“.

(Pabalga sek. nr.)
Darbininkų Draugas

Lietuviai visame pasauly

BRAZILIJA

* Petras Babickas, Lietuvos Pasivertimo sekretorius Rio de Janeiro, rašytojas, žurnalistas ir keliautojas, balandžio mėn. atšventė savo amžius 50 metų sukaktį. Ta proga jis gavo daug sveikinimų iš visų kraštų lietuvių bei savo vienuolėnų.

JUNG. AMER. VALSTYBĖS

* "Aidų" premija už mokslinį veikalą teko prof. dr. Antanui Macceinai už jo parašytą knygą "Saulės Giesmė". Tai yra filosofinė knyga apie šv. Pranciškų Asyžietį. Ta proga Broklyne buvo "Aidų" literatūros vakaras, kuriame apie prof. Macceinos mokslinę veiklą paskaitą skaitė rašytojas Ant. Vaičiulaitis, vyriausias "Aidų" redaktorius. Buvo taip pat graži koncertinė dalis bei rašytojų — B. Brazdžionio, N. Mazalaitės, J. Jankaus, P. Jurkaus ir J. Meko — pasirodymas su naujausiais kūriniams.

* Ipolitas Nauragis, Lietuvos Operos solistas bosas, šiais metais šventė savo 25 metų senos darbo metelį. Ta proga jis davė ypač...
* Kun. Viktoras Dabušis, buvęs vienas iš "Darbininko" redaktorių ir dabartinis "Ateities" administratorius, yra pakviestas Ateitinių Sąjungos generalinio sekretoriumi. Iš "Darbininko" redakcijos pasitraukė.

* Žurnalistas Vl. Būtenas-Ramojus, kuris baigia rašyti savo atsiminimų knygą, neseniai pradėjo naujus atsiminimus — vedė žmoną D. Meškauskaitę. Jų moterystę palaimino "Draugo" redaktorius kun. dr. J. Prunskis Chicagoje.

* Prof. B. Vitkus, buvęs Dotnuvos žemės ūkio Akademijos rektorius, žymus JAV-ųjų visuomenės darbuotojas, iš Chicago persikėlė į Broktoną, kur pradeda vadovauti Nukryž. Seserų žemės ūkiui. Chicago lietuvių surengė jam šaunias išleistuves, kurių paruošimui vadovavo p. F. Maneliénė.

KANADA

* Prof. dr. Ant. Pajlauskas-Ramūnas buvo išrinktas atstovauti Ottavos universitetą Amerikos pedagogų kongrese. Kongresas vyko Atlantic City, N. J., JAV-bėse, kur yra penkiasdešimties metų jubiliejinis suvažiavimas. Prof. Paj-

lauskas-Ramūnas čia turi progą išplėsti savo pažintį mokslininkų tarpe.

KOLUMBIJA

* Tarptautinis Katalikų Imigracijos komitetas paskyrė Stasį Siturį savo laikiniu atstovu Kolumbijoje. Imigracijos sąlygos yra tokios: kelionė apmokama paskolos forma (5 metams be procentų) ir suteikiama lėšos pragyventi Kolumbijoje 2—4 savaitėms. Vizas išgauna lietuvių komitetas arba p. S. Sirutis. Išskirti geresni galimūmai yra pramoniniams technikams arba inžinieriams, ūkininkams, jauniems vyrams ir moterims, kurie moka ispanų ar anglų kalbą, kurie turi santaupų padėti verslį, ir auklėms.

* Spaudos Biuras Medeline atidavė spaudai Casimiro Verax-Cibiro ispanų kalba parašytą naują originalų veikalą "El Imperio del Genocidio". Knyga skirta bolševikiniam žiaurumams nušviesti ir bus gausiai iliustruota. Kolumbijoje šios rūšies knygų iki šiol beveik nebuvo.

VENCUELA

mieste pasistatė didelį kino teatrą. Tai pirmieji lietuvių šiam krašte, pradėję šios rūšies darbą. Kitose srityse yra ir daugiau lietuvių jau gerokai prasimušusių.

VOKIETIJA

* Labai pagarsėjo Manheim'o teatro vaidintoja Aldona Eretaitė, žinoma prof. Juozo Ereto dukte, kai ji prisidėjo prie sulaužymo vaidintojų boikoto, jėms atsisakant vaidinti A. Koestlerio antikomunistinį veikalą. Teatro artistai gavo daugybę laišku iš komunistų, kurie grasė, jei kas drįstų tame veikalė dalyvauti, taip pat ir iš patriotų, kurie drąsino nepasiduoti komunistiniams grasymams ir kovoti už laisvę. Aldona Eretaitė iš kartą prisidėjo prie to, kurį pasirinko laisvę ir nepabūgo. Ji yra gimusi Lietuvoje, teatro mokslus išėjusi Šveicarijoje.

* Prof. dr. Ant. Macceina, žymiausias mūsų šio laikotarpio filosofas, gyvenęs Freiburge, pradėjo rašyti naują veikalą "Niekšybės paslaptis". Keli tos serijos jo veikalai jau yra išėję, vienas iš jų išverstas į vokiečių kalbą ir turi gerą pasisekimą intelektualiniame pasaulyje.

Tėvynė šaukiasi pagalbos!

TAUTOS FONDO PIRMINKO P. JONO ČIKŠTO KALBA, PASAKYTA LIETUVIŲ SALEJE 1953 M. GEGUŽES 23 D.

Tautos Fondo vardu sveikinu Jus čia sukviečiusius svečius, atnešusius savo įnašą Tautos Fondui.

Būdami išblaskyti po visą pasaulį, atskirti nuo savo artimųjų, bet būdami padorūs, mes niekada negalime užmiršti savo gimtinės, Lietuvos, kuri šiuo metu lyg nebylus vaikams tyli svetimųjų rankų skriaudžiama. Mes turime eiti į pagalbą Lietuvai, kuri mirusiai sužeista šaukiasi mūsų, kurie turėjome laimėti išvysti laisvąjį pasaulį. Mes, vieni ateiname į talką savo mylimai šaliai aukodami savo darbštumą bei savo nors ir sunkiai uždirbtus centus, kuriais bent dalinai užrašiojame mūsų brolių lietuvių bent moralines žaizdas.

Tačiau yra ir tokių pasigailėjimo verty mūsų tautiečių, kurie gražiais pažadais mėgsta slankioti po mūsų brolių partizanus, žuvusius už Lietuvos laisvę, kapinyną... Tikro nuoširdumo ir darbo neparodo vien dėl to, kad iš to neranda sau asmeniškos naudos mūsų vargstančių brolių sąskaiton.

mažas nuosimtis išbėgusių bei ištremtų mūsų tautiečių, kurių tarpe daugumas yra inteligentai, mokslo žmonės. Jie sunkiose darbo sąlygose džiovina savo smegenis, kad atkūrus Lietuvą ir pasaulį įtikinus dėl mums daromos skriaudos. Tenka su apgailėstavimu pastebėti, kad ir inteligentų tarpe yra tokių, kuriems ne Tėvynė, bet litas terūpė.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

1. P. Kestūnas, TARP ŽALSVŲ PALAPINIŲ, 3-jų dalių romanas. Autoriaus leidinys, dedikuotas "Miško Broliams" — Partizanams. Išleistas 1953 m. Chicagoje. Kiekvienas, kuris nori pažinti už Lietuvos laisvę kovojančių partizanų sunkų ir daug pasiaukojimo reikalaujantį gyvenimą, turėtų šį romaną įsigyti ir perskaityti. Knyga tikrai vertinga, nes ar tik ne pirmoji, kuri liečia šią rašytojų dar nenagrinėtą temą. Knygos kaina 3 am. dol.
2. O. Swett Marden, DŽIAUKIS GYVENIMU. Vertė ir lietuviškosios mintimis papildė K. Lastėnas. Išleista 1953 m., Medellin, Colombia.
3. J. Grabau-Grabauskas, KELIAS Į PASISEKIMĄ. Išleista 1953 m., New York. Tai praktiškos elgesio taisyklės, kurių laikymasis padeda geriau su žmonėmis susiprasti. Yra taip pat nurodymų, kaip rašyti laiškus: reikalų, draugystės, meilės ir kt.
4. LIETUVA, Politikos žurnalas, Nr. 3, 1953 m., Sausio-Kovo mėn. Redaguoja Red. Kolegija: Juozas Andėnas, dr. Bronius Nemickas, Vytautas Vaitiekūnas.
5. LUX CHRISTI, Biuletėnis Kunigams, Nr. 2(9), 1953 m., Balandis-Birželis: Vyr. Red. Kun. St. Yla.
6. VARPAS, Lietuvių Demokratų Partijos 50 metų ir Varpo 65 metų sukaktims paminėti, Nr. 1, 1953 m. Redakcinė Kolegija: Dr. J. Pajausis, H. Blazas ir B. Dundulis. Leidžia: Varpininkų Leidinių Fondas.
7. SALEZIEČIŲ BALSAI, Nr. 1(8), 1953 m.
8. LIETUVIŲ DIENOS, Nr. 4(33), Balandis, 1953 m. Šiame numeryje randame F. Kudirkos (Smurtas tautos nesunaikina), Senatoriaus L. Saltonstall (Skubios pagalbos Lietuvai), Dr. M. W. Graham (Istorijos potvynis su mumis), T. Žiūraičio (Kūrybinis pašaukimas) ir kitų autorių straipsnių, kultūrinę apžvalgą ir iliustracijų iš viso pasaulio lietuvių veiklos. Vyr. red. J. Vytėnas, leidžia A. F. Skyrius. Adr.: 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., JAV.
9. KNYGŲ LENTYNA, Vyr. red. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto leidžiamas Lietuvių Bibliografijos Tarybos Biuletėnis, Nr. 1-2 (56-57), Sausio-Vasario mėn., 1953 m. Vyr. Red. A. Ružaneovas. Adr.: 602 Harvey St., Danville, Ill., JAV.
10. BULLETIN RICHMOND PROFESSIONAL INSTITUTE, Nr. 4. Kliniškosios ir psichologijos psichologijos paskaitų sąrašas bei įvairūs nurodymai. Pajūrinė, kad šio instituto direktorius ir profesorius yra lietuvis tremtinys Dr. Vytautas J. Bieliauskas.

jo, o jo neteikė, jie dingo, kaip pavasario spindulių paliestas sniegas.

Man rodos, kad mūsų mokslo vyrams tinkamiausias būdas vesti tą kovą, tai plunksna, kuri yra aštresnė už kardą. O antra, tai jungti mūsų tautiečius, išsiskirusius įvairiomis grupelėmis, kurios, lyg tą medį, skaldo pačios savo kūną.

Ir dabar daugelis mūsų tautiečių sako, kad Lietuva "laisva" arba "išlaisvinta". Mieli tautiečiai, pasiklauskite savo vaikų, savo priaugančios kartos, kuriems skaudu išgirsti žodį "ruso", nes jie jaučia savo gyslose lietuvišką kraują. Bet dar skaudžiau mūsų visai tautai rusišką jungą vilkti.

Mieli svečiai, nevalginsiu ilgai Jūsų. Dar kartą dėkoju Tautos Fondo vardu už taip skaitlingą ir malonų atsilankymą ir užleidžiu žodį kitiems tautiečiams, kuriems tėviškė yra lygiai brangi, kaip ir mums visiems.

P. Jadviga Šimėnaitė

Ministro Pistarini aerodromo valdininkė

LIETUVAI IŠLAISVINTI CENTRO SVEIKINIMAI

Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje savo visuotiniame susirinkime, kuriame buvo išrinkta nauja Valdyba, pasiuntė naujosios Valdybos sveikinimus Lietuvos Pasivertimui P. Amerikoje Dr. K. Graučiniui, Montevideo, ir Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui (VLIKui), Vokietijoje.

KAIP ŠALTIS VEIKIA ŽMOGŲ

Jungt. Amerikos Valstybių kariuolė šaltis veikia į žmogaus organizmą. Jie nustatė, kad žmogaus kilmės vieta neturi žymenys įtakos į atsparumą šalčiui: geriausiai atlaikė šaltį Floridoje gimęs ir augęs karys. Šiauriečiai tik geriau išmoka apsirngimu gintis nuo šalčio. Reikalinga pora dienų, kol žmogaus organizmas prisitaiko prie šalto klimato. Iš šalčio kylantis drebulys, kaip ir kitas judėjimas, pakelia kūno temperatūrą. Patekus į šaltį, žmogaus širdis ima smarkiau plakti. Pz. staiga perėjus į vietą su 40 laipsnių temperatūra, širdis gali imti net dvigubai greičiau plakti. Šaltyje raudonieji kraujo rutulukai menkiau teisingia palmti deguonį. Kūno temperatūrai nukritus iki 60 laipsnių kraujo rutulukai visiškai nebepajėgia palmti iš plaučių deguonies ir žmogus miršta ne sušalęs, bet dėl deguonies stokos.

Svaigalų gėrimas praplečia kraujo indelius, esančius odos paviršiuje. Žmogus jaučiasi lyg jam būtų šilčiau, o tikrumoje jis išelkvoja labai daug šilumos ir greičiau sušąla. Šaltyje instalai daugiau iš kraujo išskiria vandens, kraujas tirštėja ir tai sudaro pavojų žmonėms su sukietėjusiais nuo sklerozos kraujo indais. Drauge su vandeniu iš kraujo inkstai išskiria ir vitamino C, todėl šaltyje gaunami vitamino C priedai būna naudingi. Šaltis per raumenis dvigubai greičiau praeina, kaip per taukus. Tai ištyrė britų mokslininkai, bet iš kitos pusės — riebalai kliudo kraujo apytaką ir dėl to riebieji gali nuo šalčio net daugiau nukentėti. Bandymai parodė, kad šaltoje temperatūroje žmogui geriau sekasi mąstyti, tačiau, būnant ore ir esant žemai temperatūrai, mintijimo pajėgumas mažėja.

JUOKAI

ŠACHMATAI

Rumunijos laikraštis „Universul“ paskelbė šachmatų reformą: „Remiantis nuolatinio darbininku paaukuojus gamtą užpildę „universul“ žaidimą priderinti prie naujo socialinio ir politinio sąvokų. Juodieji, kaip tragiškas fašistų trionijos prisiminimas, buvo pakeisti raudonais, kurie valdojo laisvės simboli.

Atskiros figūros štai kaip vadinamos: raudonieji — vadinamasis karaliaus tampa stachanoviečių, karalienė — geriausia darbininke, karininkai — laudies kariuomenės karininkais, o pėstininkai — bus vadinami kolchozininkais. Baltieji — karaliaus valdojo kapitalistai, karalienė — gatvės moterį, tipiška kapitalistų sistemos produktą, karininkai — parsiidavę karigijai su bliznu rankoje, pėstininkai — darbininkai, menkai apsirngę ir surakintomis rakomis. Tuo būdu — baigia laikraštis — padaromas naujasis žingsnis ir socialinė pažanga ir patiekiamas naujas būdas liaudžiai praktiškais pavyzdžiais tarp kapitalistinio išnaudavimo ir darbininku valdžios skirtumui išaiškinti.

Galia, kad „Universul“ nepaaiškina, kaip reikalinga atrodyti, jei purvinas ir surakintas darbininkas paskelbtu stachanoviečių „mat“!

MOKESČIAI

Iš liaudies mokslininkai pasilėtinę ir daro, ar ir patis stalinai jų nesulaikytų. Kasdien vis nauji „išradimai“. Lenkijoje „išrastas“ vagonas - valgykla, Vengrijoje netekėjusioms mokesčiai, Rumunijoje penicilino mostis, nekaltai apie Rusiją, kur pirmoji vietoj stovi garazas, veikias dujų spaudimu. Maskvos radijas praneša, kad „pradėta specialiuose šildadaržiuose auginti daržovės“, kai tuo tarpu „Pravda“ aiškina, kad Rusijoje „gaminama 400 rūšių konservuotos mėsos ir virš 100 rūšių rūšių“ (ar tik nebus 98 rūšys vadinamo nematomo akimis...). Vis tik šį kartą pats svarbusis atradimas tenka Lenkijai, kuri laikraštėje „Trybun Robotnicza“ štai ką rašo: „Kiekvieną kartą, kai 300 „Dimitrovo“ mineralo kasyklų darbininkų eina valgyti į kasyklos valgyklą, pasikartoja neįtikėtina scena. Ant stalų yra iš viso penki dubeniai, kuriais duodama sriuba.“

SŪKIAI

Sofijoje Bulgarijos sostinėje, ant „Zentralna Zatvor“ kalėjimo sienos neseniai atsirado šis įrašas: „Atsiimkite savo laisvę ir gražinkite vergiją“.

TIKRA PAŽANGA

Norėdamas parodyti sovietšką pažangą, vienas komunistinis kalbėtojas mažame miestelyje tolokai nuo Maskvos aiškina:

— Mes darome didelę pažangą. Štai, kad ir tai. Pirmiausiai kiekvienas galės įsigyti dviratį. Po metų galės pirkti motociklą. Dar po metų visų važinės automobiliais. O po keturių metų kiekvienas pilietis turės lėktuvą. Taip lėktuvą!... Taip, pavyzdžiui, kai jūs suguzosite, kad Maskvoje pirmadieni bus laisvai pardavinėjamas mullas, jūs galėsite sėsti į lėktuvą ir atvyksite taip greitai, kad pirmieji atsisostisite į eilę mullui gauti.

GERAŠIRDISKAS VAIKINAS

— Geraširdiskumas, — aiškina mokytojas, — yra tada, kai mes atsižadame kartais to, kas mums yra būtina reikalinga. Jonuk, ar negalėtumėte pasakyti pavyzdį? — Pone mokytojai, aš kartais esu geraširdis. Dažnai atsisakau vonios, nors tada ji man būtina reikalinga.

DABAR MAŽIAU RŪPESČIŲ

— Žina, mieloji, apsidraudžiau savo gyvybę. Net 10.0000 pežų. Dabar jūs su dukrele būtumėte aprūpintos, jei ir mirčiau, — sako vyras žmonai

— Labai gerai padarė. Kas žino, kas gali atsitikti. Dabar ir daktarą galėsi nevisada šaukti, kai susirgsi...

IŠ KO SPRENDŽIA

— Žina, mūsų Jonukas juo toliau, tuo labiau panašus į tave darosi

— Šitai? Na, kokius gi šposus jis išskrėtė?

* Šiemet suėjo 90 metų nuo antrojo lietuvių sukilimo prieš okupantus rusus. Jis plačiai išliepsnojo, bet nepavyko ir dėlto daug lietuvių nukentėjo. Tačiau jis pasitarnavo lietuvių dvasios atbudimui ir tolimesniems slaptoms kovoms prieš carininius rusus.

* Lietuvių, gimusių dar Lietuvoje, pasirodė JAV-bėse yra 147.765. Tai paaiškėjo per paskutinį surašymą.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA KVIEČIA VISUOMENĘ Į TALKĄ

Lietuvių Enciklopedijos redakcija pradėjo intensyviai ir skubiai rinkti ir ruošti spaudai enciklopedinę medžiagą. Lietuvoje, kai buvo leidžiama Lietuviškoji Enciklopedija, po visą kraštą išsisklaidė kunigai, mokytojai ir įstaigų tarnautojai labai uoliai talkininkaudavo Enciklopedijos redakcijai, savo apylinkė parinkdami žinių apie vietoves, draugijas bei organizacijas, atsistydami žymesniųjų savo krašto veikėjų biografijas ir atvaizdus. Tokie nuoširdūs talkininkai Enciklopedijai reikalingi ir čia, Amerikoje, o taip pat ir kituose kontinentuose, kur gyvena lietuviai. Vadinami senieji ir naujieji ateiviai vienodai gali jungtis į šį darbą ir lituanistine medžiaga praturtinti Lietuvių Enciklopediją.

Todėl Lietuvių Enciklopedijos redakcija maloniai kviečia savo tautiečius, o ypač visų lietuviškųjų organizacijų vadovybes, tučtuojau siųsti žinias iš visų miestų, miestelių ir kitokių vietovių apie ten gyvenančius lietuvius, jų skaičių, apie žymesnius veikėjus, apie veikiančias lietuvių draugijas: religines, politines, kultūrinės, profesines, švietimo sporto apie lietuvių parapijas, mokyklas ir t. t. Atžymėtinos ir lietuvių įstaigos — bankai, prekybos bendrovės, įmonės, fabrikai, klubai, kultūros pastatai bei paminklai. Slunčiamose žiniose būtina reikia nurodyti draugijų įsikūrimo laiką, svarbesnius nuveiktuosius lietuviybės darbus ir žymesnius tų organizacijų veikėjus. Rašant apie asmenis, reikia apie juos suteikti šias žinias: pavardė, vardas, gimimo vieta, gimimo data, išsimokslinimas, mokslinė, kultūrinė, politinė ar visuomeninė veikla, kūrybos darbai (knygos, straipsniai, laikraščių redagavimas, dailininkų paveiksiai, architektų ir inžinierių sukurtieji

statybu projektai, pastatai ir t. t.). Geros valios lietuviams talkininkams čia atsiveria plati dirva ir didelis bei garbingas darbas: surinkti laisvajame pasauly, o ypač čia J. A. Valstybės esančią gausią lituanistinę medžiagą. Lietuvių Enciklopedijos redakcija ieško ir kitų būdų bei kelių tai medžiagai rinkti, betgi niekad nebus per daug, jei į tą darbą įsijungs plačioji lietuvių visuomenė ir jos organizacijų vadovai. Tik visas jėgas sutelkę, sukursim tą didžiulį lietuviškiosios kultūros paminklą — Lietuvių Enciklopediją.

Tikėdami pasaulio lietuvių rūpestingai ir kruopščiai talka šiam didžiuliam kultūros darbiui, Lietuvių Enciklopedijos redakcijai ir leidėjams iš anksto visiems talkininkams taria nuoširdžiausią dėkui. Žinias, straipsnius, aprašymus, fotografijas ir kitokią medžiagą prasiųsi siųsti šiuo adresu:

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

366 W. Broadway,

So. Boston 27, Mass.

Prof. Vac. Biržiška,

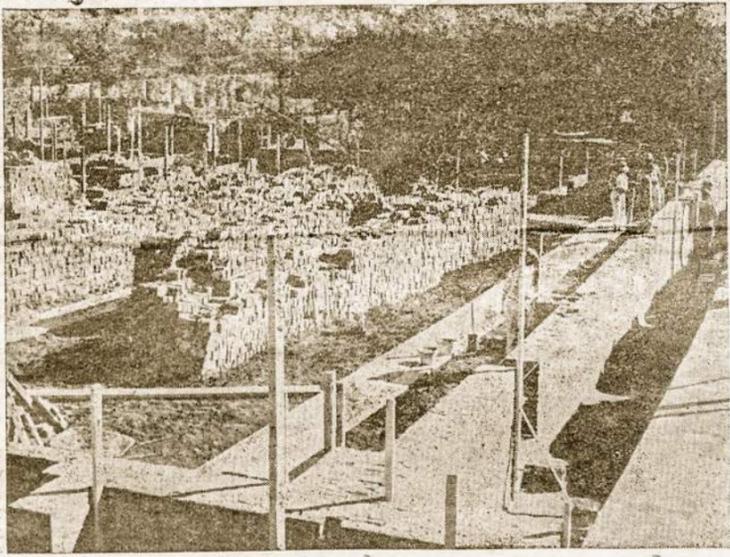
L. E. Vyr. Redaktorius,

Juozas Kapočius,

Leidėjas.

SVEIKINA "LAIKĄ"

Mons. K. Razminas, Kauno Arkivyskupo Metropolito sekretorius, rašo "Laiko" redaktoriui ir tarp kitko sveikina su įsigyta spaustuve: "Ta pačia proga prašau primti mano geriausių sveikinimus su naujai įsigyta "Laiko" spaustuve ir su taip gražiai ir įdomiai redaguojamu laikraščiu. Tamstoms labai dėkojame už mums slunčiamą "Laiką", kurį ir Arkivyskupas ir aš su dideliu įdomumu skaitome ir net toliau kitiems lietuviams pasunčiame pasiskaityti." Arkiv. J. Skvirėckas ir Mons. K. Razminas šiuo metu gyvena Austrijoje.

Kylantieji Sv. Kazimiero Švento vės mūrai. — Vaizdas kėrtinio akmens šventinio metu. Dabar šis vaizdas jau yra pasikeitęs — mūrai dar aukščiau pakilę

ROSARIO

* Jonė B. Jonaitienė, ilgą laiką sirgusi, jau pasveiko ir vėl pradėjo darbą Swifto skerdyklo raštinėje.
* Juozas ir Ona Bubliai perėjo gyventi į savo neseniai pastatytus naujus kambarius. Naujajame bute turi daugia patogumų.
* S. Užkuryš buvo nelaimingam atsitikime susižeidęs, bet jau baigia sveikti.
* Pp. Šimkų šeima aplankė Iga. Teko sirgti pačiam Jonui Šimkui, jo žmonai Placidai ir dūkrelei Jonytei. Dabar visi jau sveiksta.
* G. ir S. Seniūnai padidino savo namą ir džiaugiasi naujais patogumais.
* Jūrininkas Antanas Sadukas neseniai lankėsi pas savo seserį ir pažįstamus, kai jo tarnybinis laivas San Nicolas mieste pasikrovė kviečius vežti į Braziliją.
* Rosaričiai dar turi "skolos"! Mat, lietuviškas kryžius su visais pagražinimais kainuos apie 2.000 pezu. Todėl tie lietuviai, kurie dar neprisiėmė prie šių išlaidų padengimo, prašomi savo prievole atlikti. Aukų lapas yra pas p. Jurgį Vajagą. Jis tuo tikslu taip pat lankosi lietuvių namuose
* Bažnyčios statyba, esant geram orui, smarkiai eina pirmyn. Sienos jau iškeltos virš 8 metrų ir kasdien vis kyla. Statytojas sako, jeigu ir toliau bus toks gražus oras, tai statyba užsibaigs ankščiau, negu buvo pramatyta! Net gal iki gruodžio mėnesio. Tada liktų tikėtai dažymai ir pagražinimai. Ta proga nuoširdžiai yra kviečiam visi lietuviai, kurie dar neprisiėmė prie statybos, prie šio didelio darbo pris-

SVARBIEJI ADRESAI
Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan María Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:
* KAZIMIERAS STANKŪNAS vasaros mėnesiams įnuomuoja atskirus departamentus atostogaujantiems labai gražioje ir sveikoje vietoje Villa del Dique, Calamuchita, Sierras de Córdoba. Dėl sąlygų kreiptis laiškų į savininką arba telrautis „LAIKO“ red.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palgīs: Villa Rumpal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalno ežero (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mačdagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik \$ 17.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumpal, frente al Balneario del Embalse del Río III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik \$ 19.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijos kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Gilemas), escritorio 529, p. 5, T. E. 33-9584.

* „ZEMAITIJA“. Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burakai.

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUŠKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mačdagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimninkai.

KRAUTUVĖ „NARUŠIS“ Maisto produktai, gerimal ir smulkios prekės; c. Unanue 6300, Villa Lugano. Sav. V. NARUSEVIČIUS.

TEMPERLEY

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS
ARLB Temperley Apylinkė gegužės 17 d. gražiai paminėjo Motinos Dieną. Kaip jau žinoma, dėl didelio lietaus minėjimas buvo atliktas negausaus, bet patriotinio mūsų tautiečių būrelio.

Minėjimą atidarė p. P. Vaitkevičius, ARLB Temperley Apylinkės pirmininkas, pasveikindamas visus atvykusius į minėjimo iškilmes. Kadangi šiais metais sueina 20 metų nuo kan. Tumo-Vaižganto mirties, taj pradžioje apie šį didįjį lietuvių tautos vyrą p. J. Vedegys skaitė paskaitą, nupasakodamas trumpais bruožais jo gyvenimą ir nuveiktus darbus. Motinos Dienai tinkamą paskaitą skaitė Temperley Apylinkės valdybos sekr. žmona p. Bubnovienė. Ji labai aiškiai ir išsamiai nurodė motinos pasišventimą savo šeimai ir jos reikšmę tautai.

Meninę programą dalį atliko Danguolė Valentinaite ir Joana Galinaitytė, padėklamudamos tai dienai pritaikytų eilėraščių. Pabėgėlių Raudą padėklamavo tų eilių autorius Temperley Apylinkės vicepirm. p. Ant. Repečka. „Aušros“ choro vardu kalbėjo p. Vl. Giedraitis, plačiai ir jautriai nušviesdamas mūsų motinų reikšmę

Programos vedėju buvo gabus ir energingas Apylinkės sekr. p. J. Bubnovas. Uždarymo žodį jautriai pasakė ir minėjimą užbaigė p. A. Repečka. Koresp.

GRAŽIOS ĮKURTUVES

Gegužės 24 d. mūsų tautiečiai subačiškai p. p. Domicelė ir Juozas Šimėnai bei jų dūkra Jadvyga Šimėnaitė surengė savo nuosava namų — moderniškos vilos — įkurtuves, c. San Carlos 448, Temperley. Į vaishes buvo pakviesti p. p. Šimėnų kaimynai ir p. Jadvygos darbo draugai — Ministro Pistorini aerodromo valdininkai ir valdininkės. Ten ir ji pati valdininkauja. Svečių tarpe matėsi p. V. Balčiūnas su žmona, p. Vaišvilai su dviem dūkromis, p. Makaravičius šeima, p. P. Makaravičius, p. A. Repečka su žmona, p. Zareckas su žmona, p. E. Radionovas, Argentinos aviatorius p. J. Paulavičius, p. K. Norkus ir daug jaunimo.

Naujuosius Temperley lietuvių gyventojus pasveikino red. p. K. Norkus, aviatorius p. J. Paulavičius ir p. Ant. Repečka. Pažymėtina iš puošniausių lietuvių kolonijose, Temperley. Koresp.

PATAISOMA

„Laiko“ 89 nr. Temperley kronikos skyriuje įvyko techninė klaida. Kur buvo paskelbta, kad po lietuviškų pamaldų balandžio 24 d. surinkti pinigai 117 pesų yra Radio Valandėlės vadovybės žinioje, turi būti: minėti pinigai yra Temperley Lietuvių Bažnytinio Komiteto žinioje. Koresp.

MONTEVIDEO

NAUJA ŠEIMA

Gegužės 23 d. šeimą sukūrė p. Vladas Balkus su p. Rosita Huszar, Jų moterystė buvo palaiminta N. S. del Perpetuo Socorro bažnyčioje. Gražioj vestuvių vaishes įvyko jaunosios tėvų namuose, kur atsilankė virš 150 kviestų svečių ir vaishinosi iki ankstyvo ryto, grojant čymiam vengrų kolonijos orkestrui. Pagaliau svečiai nenoromis skirstėsi, palikdami jaunavedžiams gražių ir vertingų dovanų bei linkėdami laimingo gyvenimo. Povestuvini mėnesį jaunavedžiai leidžia Punta del Este kurorte.

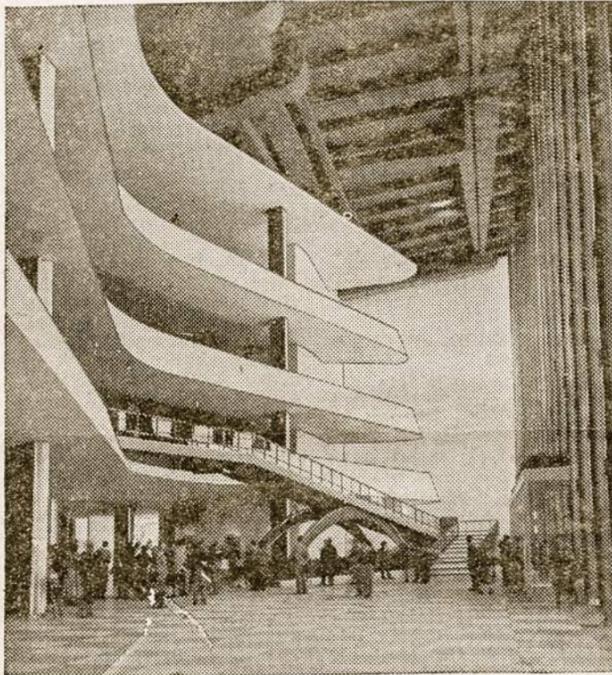
Jaunajai porai linkime linksmo ir laimingo šeimyninio gyvenimo. M. A. L.

VILLA LUGANO

PAGERBTI LIETUVIŲ CENTRO DARBUOTOJAI

Lietuvių Centras gegužės 30 d. surengė vermutą ilgamečių visuomenininkų ir buv. pirmininko bei valdybos nario p. p. Kazio Mankaus ir Leono Ryselio pagerbimui. Dalyvaujant apie 400 narių bei svečių, Liet. Centro pirm. p. Julius Mičiūdas trumpa, bet svaria kalba nupasakojo minėtų veikėjų nuveiktus darbus. Nežiūrint, kad jie, kaip daugelis, turėjo dirbti savo darbuose, jie sugebėjo savo liuoslaikius per 20 metų paaukoti lietuvių kolonijai. Pirmininkas jiems už paslaukojimą, kaip padėkos ženklą, įteikė narių vardu pergaminą, o jų žmonoms p. E. Ryselienei ir Mankuvienei įteikė gyvų gėlių. Pp. Mankus ir Ryselis padėkojo, pabrėždami, kad, jeigu ir galėjo ką gero padaryti, tai tik narių bendradarbiavimo dėka. Taip pat pasidžiaugė, kad didelis skaičius čia gimusių jaunuolių tesia jų pradėtą lietuvišką darbą. Po to buvo sugiedota „Ilgiausių metų“ ir sušukta „vallo“.

Pasibaigus kalboms, šachmatų, damų ir kitų žaidimų laimėtojams

Jungt. T. Organ. rūmai, kuriuose sprendžiamj pasaulio reikalai

SUSIRGO VAIŠVILA

Stagiai susirgo p. Povilas Vaišvila ir, kaimynams padedant, skubiai buvo nuvežtas į Temperley sanatoriją, kur tuojau buvo padaryta vidaus žaizdos operacija. Operacija pavyko labai gerai ir jau birželio 1 d. Ilgonis parvyko į savo namus galutinai pasveikti savo žmonos ir dukterų priežiūroje. Koresp.

STATOSI KEPYKLA

Didelis patriotas ir sumanus prekybininkas p. Mykolas Morkūnas pradėjo statyti didelę lietuviškos duonos kepyklą. Būsimoji kepykla yra lietuvių apgyventame rajone, c. Pasco, Villa La Paz, Temperley. Žinovų tvirtinama, kad ši kepykla bus svarbiausia šiame rajone ir didžiausia lietuviška kepykla visoje Argentinoje. P. Myk. Morkūnas yra veiklus Temperley lietuvių kolonijos darbuotojas ir ARLB Temperley Apylinkės Rev. Komisijos narys. Linkime pasisekimo drašlam lietuvių įmonininkui. — Koresp.

buvo įteiktos taurės ir dovanos. Gailausiai tos Lietuvių Centro iškilmingos dienos papuošimui p. A. Mikeliūnienės vadovaujama tautinių šokių trupė, pašoko keletą tautinių šokių. Tokiu jaukiu parengimu tenka tik pasidžiaugti ir nusipelnusiems veikėjams palinkėti sėkmės. Bitė Kamanė.

NE TIK RUSINA, BET IR LENKINA

Vilniaus radijo gegužės 13 d. pranešimu, N. Vilnioj prieš 2 metus buvo įkurtas mokytojų institutas okup. Lietuvių rusų ir lenkų mokytojams ruošti. Institute mokosi 200 žmonių. Šiomet bus išleista 1-ji laida. Šiomet ypatingu mastu norima praveisti Palangoj, Giruliuose ir kt. pionierių stovyklas, kurioms paskirtos tiesiog milijoninės sumos.

Po Stalino mirties bolševikų spauda ir radijai jį taip garbino: „Stalinas — tai tikėjimas, šviesa ir laimė. Su juomi žmonės kūrė, kėlėsi ir gulė. Stalinas nemirtingas. Jis visur ir visame kame...“ Po jo mirties Malenkovas norėjo sukurti dar didesnę „erą“ už stalininę... Vos Stalinui mirus, bolševikiniai radijai, tarp jų ir Vilniaus slūstuvos, taip skelbė: „tikime šventai drg. Malenkovo žodžiais“. „Pravda“ nurodė, kad „mes turime laimę pradėti naujos pasaulio istorijos epochą“. Bet dabar apie tą „epochą“ jau tylima...

RADIO TECHNIKAS

V. R A M A N A U S K A S mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui. POLA 289, Buenos Aires T. E. 64-4154

V. MACERNIS y Cia

atlieka gelžbetonio (hormigón armado) ir visus statybos darbus greitai ir sąjūningai. Telirautis: JUNCAL 1258 — Buenos Aires. T. E. 41-1859.

* OPTIKAS V. RASIONAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

* MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikeliūnų ir Gelbuda: Cosquín 5565, Villa Lugano.

JUOZO ŠNIPŲ BATŲ DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni

* HORACIO E. CZOP fotografuoja vestuviu, gimtadienio, sužadotuviu, krikšto ir ivairiu švenčiu progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

* J. ZUBRICKAS IR A. KIRSTUKAS fotografuoja vestuves, krikštynas, pobuvius ir kitus šventinius subuvimus. Herrera 287, Bs. Aires, T. E. 26-9672.

FOTOGRAFUOJU o organizacijų, šeimų ir pavieniū o o asmenu šventes bei kitus ivykius o o Krepitis laiškų ar asmeniškai: o o L. KANČAUSKAS, o o Paso de Burgos 1783-Avellaneda o o

* Mechanikas specialistas Antanas Pigaga taiso siuvasmas mašinas, rašomas mašinėles, patefonus, žibalinės krosnis ir kt. Kreiptis: c. Valparaiso 2245, Val. Alsina. T. E. 20-8708.

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Ivalriausiu madu šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metu praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* ČIUŽINIŲ, UŽUOLAIŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ. Parduodama bovelna, vilnos, ivairios drobės, valizmos užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. Antanas Šalčinaitis: Juan B. Alberdi 933 — Bs. Aires. T. E. 60-2784.

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ

pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunjijos paveikslėlius, ivairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus. Kreiptis: Mendoza 2280 Avellaneda, Buenos Aires. T. E. 20-9027.

ISVYKO MARIJONŲ PROVINCIJOLAS

Amerikos TT. Marijonų Viršinin- kas - Provincijos gerb. kun. Valen- tinas Atkočius MIC, kuris savo vie- nuolijos reikalais lankėsi Argenti- noje, gegužės 28 d. lėktuvu išvy- ko atgal į Chicagą. Argentinoje garbingasis Svečias išbuvo šešias savaites ir turėjo progos susipa- žinti ne tik su savo vienuolijos veikla, bet taip pat ir su platesniu šio krašto lietuvių religiniu, kultū- rinio ir ekonominio gyvenimu. Tu- rėjo progos aplankyti ne vieną dau- giau ar mažiau prasimušusią lie- tuvių šeimą ir naujai atvykusius, kurie dar tik dabar pradeda kur- tis. Dalyvaudamas jam specialiai suruoštoje susipažinimo arbatėlyje ir Tautos Fondo vakarieneje, jis su- sipažino su didesniu skaičiumi mū- sų pramonininkų, visuomenės ve- lėjų ir jiems perdavė JAV-bių lie- tuvių bei daugelio ten gyvenančių giminių sveikinimus. Klek teko patirti, Argentinos lietuviai savo nuosirdumu Svečiui padarė labai gažų įspūdį.

Važiuojant į lėktuvą Svečią savo automobiliu nuvežė pramonininkas Inž. J. Čekanauskas, kartu pala- dėjo Rosario Marijonų viršinin- kas kun. J. J. Jakaitis MIC, Avellane- dos viršinin- kas ir lietuvių par. kle- bonas kun. dr. P. Brazys MIC ir kun. dr. K. Černiauskas MIC. Dau- gelis mūsų tautiečių atėjo gerb. Provincijolą atsisveikinti ir pa- linkėti laimingos kelionės, taip pat per jį perdavė savo sveikinimus giminiams ir pažįstamiems š. Ame- rikoje.

GRAŽI TAUTOS FONDO VAKA- RIENĖ

Lietuvos laisvinimo reikalams ir kovai prieš jos okupantus Tautos Fondo Atstovybė gegužės 23 d. Lietuvių Salėje, Avellanedoje, su- rengė jaukią vakarienę — balių. Bilietai buvo parduodami iš anksto, ir juos nusipirko daugamas mūsų pramonininkų, kultūrininkų, visuomenininkų, kuriems rūpėjo šią idėją paremti. Svečių buvo susirin- kę virš 200.

Vakarienę atidarė TF pirminin- kas Jonas Čikštas, nubrėždamas šios vakarienės tikslą. (Jo kalbą duodame atskirai. Red.). Po pirmi- ninko kalbėjo dar ARLB sekreto- rius L. Sruga, Aušros Vartų par. klebonas kun. dr. P. Brazys, TF išdin. P. Vaitkevičius, TT, Marijonų Provincijolas kun. V. Atkočius, red. K. Norkus, ARLB. pirm. Ig. Pad- valskis, Vl. Cibavičius, J. Stasiule- vičius, kuris taip pat darė visus pranešimus, gen. T. Daukantas ir kt. Visi kalbėtojai ragino labiau rūpintis Lietuvos ir lietuvių reika- lais, kova už savo tautos laisvę ir pabrėžė, kad šis pirmasis toks gau- sus susirinkimas neliktų paskutiniu. Pabaigai TF vadovybės pakviestas kun. P. Garšva pasakė trumpą žodį apie Lietuvos Pasą ir iššaukė pa- vardėmis tą lietuvių pažymėjimą pasilimti. Pasus scenoje mūsų tau- tiečiams įteikė tautiškais drabu- žiais apsirėngusios lietuviškos Ald. ir N. Jablonskytės, B. Vaitkevičiu- tės ir Ir. Stašaitytės, kurios parengi- mo pradžioje visiems dalyviams prisegė lietuvišką trispalvę. Lie- tuvio Pasus gavo šimtas lie- tuvių. Vakarienės metu ir vėliau šokiams grojo Vytauto Balėnuo vadovaujamas "Swing Boys" or- kestras, davęs ne tik pasaulinių, bet ir grynai lietuviškų šokių bei dainų muzikos.

Pelno gauta ir perduota Tautos Fondui \$ 4.588.80.
Šis pirmasis Tautos Fondo Atsto-

vybės tikrai kultūrinis parengimas dar kartą įrodė, kad mūsų tautie- čiai moka organizotis bei savo pa- rėmimu moka suprasti oplus Tėvy- nės reikalus. Reikia tikėtis, kad tolimesni parengimai tuo pačiu tikslu sutrauks dar daugiau lie- tuvių, norinčių prisidėti prie bend- ros Lietuvos išlaisvinimo kovos.

NAUJA DAIL. J. RIMŠOS PARO- DA

Žymusis mūsų dailininkas Jonas Rimša, kurio paveikslų paroda dar visi taip šiltai prisimena, vėl grįžo į Buenos Aires. Pereitais metais jis suruošė keletą parodų Brazil- loje, kurios praėjo su nepaprastu pasisekimu. Po to, grįžęs į Argenti- ną, išsėjo San Carlos de Bariloche. Bet jo poilsis buvo labai kūrybin- gas. Ten jis sukūrė vėl naujų pa- veikslų ir žymių meno kūrinių. Šiuo metu jis ruošiasi naujai meno pa- rodai, kuri bus atidaryta liepos 13 d. Müller galerijoje, Buenos Ai- res mieste. Po šios parodos dail. Rimša vyks į Paryžių, kur taip pat pramato surengti savo kūrinių pa- rodą. Kelionę į JAV-bes dėl svei- katos atideda sekančioms metams. Ten jo paveikslų paroda laukia ne tik lietuviai, bet taip pat ir vlei- niai, kurie apie jį jau yra girdėję iš pasaulinės spaudos. Tikimasi, kad Bs. Airose ruošiamą dail. Rim- šos kūrinių paroda praeis su ne- mažesniu pasisekimu, kaip ir anks- tyvesnės čia buvusios parodos. (Klitame "L." nr. duosime platesnį reportažą. — Red.).

MALDININKŲ KELIONĖ Į LUJAN

Garsiąją Argentinos Svč. Marijos šventovę Lujan mieste nuolat lanko įvairios ekskursijos. Lietu- vių maldininkų ekskursija į Lujan buvo gegužės 31 d. Sekmadienio ry- tą trintis dideliais ekskursiniais autobusais išvyko virš šimtas lie- tuvių, kuriems vadovavo kun. K. Černiauskas. Lujano Marijos šven- tovyje pamaldas atlikė ekskursi- jos vadovas.

Sv. Mišių metu dalis maldininkų priėmė sv. Komuniją. Po sv. Mi- šių, pavalgę pietus, ekskursantai aplankė vietos istorinius muziejus ir 3 val. vėl visį susirinko į Bazi- liką Ranžančiui, kurį, vadovaujant kun. K. Černiauskui, atkalbėjo lie- tuviškai. Po Ražančiaus lietuviškas giesmes giedojo Temperley lietuvių "Aušros" choras ir dalis sv. Cecilijos choristų, kuriems vadovavo p. Ig. Valentinavičius. Ne tik bendrų pamaldų metu, bet ir kiek- vienu kitu laiku buvo galima pa- stebėti grupelėmis ir pavienius lietuvius, kurie nuosirdžiai meldė- si prieš stebuklingąjį Dievo Motinos paveikslą ir už Tėvynę. Vakare visi patenkinti, rimtai ir gražiai pra- leidę sekmadienį, kas melsdamiesi, kas dainuodami, grįžo laimingai į savo namus. — D.Lyvis.

DAINOS ANSAMBLIO PLOKSTĖ- LES

Kaip buvo anksčiau minėta, Liet. Taut. Meno Ansamblio DAINOS lietuviškų dainų plokstėles jau yra pagaminotos. Kas jas yra iš anksto užsisakęs, gali atsinti, o kas ir nebuvo užsisakęs, gali jų gauti. Kaina 20 pezų. Plokstėles yra gerai įdainuotos, dainos parinktos tinkamos ir galima ne tik patlems jomis pasidžiaugti, bet ir svetim- taučiams parodyti bei padovanoti. Iš viso trijose plokstėlose telpa aš- tunios dainos. Vienoj plokstėlėj — "Vėjo dūkra" ir "Valiūdnas, Hūdnas žalias berželis" (St. Šimkaus), antroj — "Paskutinis vakarėlis"

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

Naujosios spauduvės skoloms baigti mokėti ir "Laikui" aukojo šie Naujieji Rėmėjai:
\$ 30: J. Stasiulevičius.
\$ 20: P. Palikas.
\$ 15: J. Kalibatas.
Po \$ 10: A. de Elia, P. Korku- zas ir Žukienė.
Po \$ 5: V. Januškevičius ir A. Sabutis.
\$ 2 (urugv.): J. Valickas.
\$ 2 (arg.): P. Paškevičius.
Visiems Gerbiamiesiems Rėmė- jams Spauštuvės Administracija ir "Laiko" Redakcija taria nuosirdų lietuvišką ačiū.

(V. K. Banaičio), "Vai gudri" (St. Šimkaus) ir "Stikliukėlis" (J. Karo- so), trečioj — "Pasisėjau žalią rūtą" (J. Neimano), "Vai, žydėk, žydėk" (A. Kačanausko) ir "Kur giria žalluoja" (J. Gudavičiaus). Visų plokštelių įdainavimui vado- vavo mūsų žymusis pianistas ir Ansamblio dirigentas Andrius Kup- revičius, kuriam tenka padėka už savojo meno jamžinimą. Taip pat bus dėkingi muzikos meno mėgėjai Ansamblio vadovui Al. Petravičiui už rūpestį techniškai plokštelių pa- gaminimu.

DR. J. MIKELIONIS DIRBA SANATORIJOJE

Nuo birželio 1 d. lietuvių koloni- jos gerai pažįstamas gydytojas dr. J. Mikelionis pradėjo dirbti sa- natorijoje "Avellaneda". Dirbda- mas šioje sanatorijoje dr. Mikelionis turi geras sąlygas sergantiesiems lie- tuviams suteikti visokią medicinos pagalbą.

VIESNIA IS J. A. VALSTYBIŲ

Natalija Nagulevičiūtė šiomis dienomis iš š. Amerikos atvyko aplankyti savo seną draugę Emą Gal- vaitę Šieber. Pas ją ketina išbūti apie porą mėnesių. Viešnia žada aplankyti visas Argentinos lietuvių kultūrinės įstaigas.

SEKINGAI VYKSTA ŠACHMATŲ TURNYRAS

Arg. Liet. Bendr., Avellanedos skyriaus, surengtas šachmatų tur- nyras susilaukė dalyvių skaičiumi didelio pasisekimo. Užregistravo 17 stipriausių Argentinos lietuvių šachmatininkų. Visa eilė žaidėjų jau pirmose turnyro ratuose pa- rodė aukštą žaidimo klasę ir gerą teoretinį pasiruošimą. Žaidžiama kiekvieną sekmadienį 17 val. "Laiko" skaityklos patalpose. Besi- domintieji šiuo žaidimu tautiečiai kviečiami atsilankyti — įėjimas laisvas.

ATSVENTĖ GIMTADIENI

G. ir A. Žvirbliai savo sūnaus gi- mimo dienos proga surengė gražią vakarienę, kurioje dalyvavo visas būrys mūsų tautiečių. Iš šeimyniš- ko šventės pasidarė malonus kultū- rinis vakaras su lietuviškomis dai- nomis ir šokiais, nes valdėse daly- vavo balsingi dainininkai, kaip G. Petronytė Žvirblienė, J. Pelanius, M. ir I. Stepšiai, J. ir P. Zakaraus- kai, El. Pelanienė, Ad. Gudeleviči- enė ir kt. Jie padainavo daug įvairių senovinių lietuviškų dainų ir pašoko lietuviškų šokių. Jauna- sis Horacijus savo draugui Osvaldui padeklamavo eilėraštį, o vienas ne- seniai atvykęs iš Italijos padainavo italiskų dainų. Pp. Žvirbliai seniau dalyvaudavo choruose ir vaidini- muose, bet dabar dėl didelio astu- mo nuo lietuviškų centrų iš viešo veikimo yra pasitraukę. L. K.

AUKOS RADIO VALANDELEI

Lietuviškai radio valandėlė "Lie- tuvos Aidams" aukojo šie mūsų tautiečiai: \$ 100: K. Čibiras; \$ 20: Iz. Stankus; po \$ 10: J. Grilau- kas ir Myk. Jurgelėnas. Visiems aukotojams nuosirdžiai lietuvišką padėką taria Radio Valandėlės Vadovybė

MINĖS TEVŲ DIENĄ

Tėvų Dienos minėjimas ruošiamas birželio 21 d. Lietuvių Salėje, Bra- sil 835, Avellanedoje. Aušros Vartų bažnyčioje tą dieną bus su- dėtinės sv. Mišios už gyvus ir mi- rusius lietuvius tėvus, o 5 val. po pietų salėje p. Antano Misello, sve- čio iš Berisso, paskaita bei meninė programa. Minėjimą ruošia Argenti- nos lietuvių Jaunimo Draugija. Po programos bus šeimyniškas pasil- linksminimas.

* Petras A. Aglinskas, anksčiau gavęs piešimo diplomą, dabar stu- dijuoja techniką. Jo mamytė jau 11 metų serga ir yra ligoninėje.
* Petras Kukučionis neseniai par- davė savo spyruoklių gaminimo mašiną ir dabar atidarė audimo fabriką.
* Antanas Levanavičius turi mez- gimo įmonę. Artinantis žiemai, turi didelį savo gaminių pareikalavimą ir dėlto plečia savo dirbtuvę.
* Juozas Sviderskas yra pašauk- tas atlikti karinę prievolę, bet džiaugiasi, kad kartu gali studijas tęsti ir universitete.

ARGENTINO CASA CENTRAL
Franqueo Pagado
Concesión N° 4289
Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

"EL TIEMPO" Semanario Lituano Registro Nacional de la Pro- piedad Intelectual No. 381833
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pusb. \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

6 DE JUNIO 1953

VI METAI — Nr. 91

Š E I M O S E

PAKRİKSTYTAS LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE

Jonas Antanas Bak, Marijos Emos Endraitytės ir Stanislovo Bak sūnus, gegužės 24 d. buvo iškilmin- gai pakrikštytas Aušros Vartų lie- tuvių bažnyčioje.

* Zuzanai Vanagaitėi birželio pradžioje buvo padaryta apendicito operacija. Ji yra sv. Cecilijos choro narė ir pažįstama savo dek- lamacijomis Lietuvos Salės lankyto- jams.

* Stepas Krivickas dar nuo pir- mojo pasaulinio karo, kuriame iš- buvo 4 metus, turėjo sužeistą koją. Šiomis dienomis jam buvo padaryta operacija, po kurios jau pradeda vaikščioti.

* Vacloviui Andriūškai privačioje Lomas ligoninėje buvo padaryta skubi operacija. Jis buvo susirgęs smarkiu apendicito uždegimu. Po operacijos jau grįžo į savo namus ir pamažu sveiksta.

* Juozas Ališauskas buvo susir- gęs smarkiu gripu, bet, apie savaitę pagulėjęs savo namuose, dabar jau baigia sveikti.

* Marija Austricė, kurį laiką sirgusi, dabar jau baigia sveikti savo namuose. Jos sūnus Algimantas po J. Aukštikalnio mirties šiuo metu vadovauja jo fabrikui.

* A. Kerbelytė de Casoratti sū- nus, dar neturėdamas pilnų viene- rių metų, jau turėjo didelę opera- ciją. Dabar motinos globoje jau- čiasi gerai.

* Jonas Degulis poilsiu būvo iš- vykęs į Kordobą, tačiau ir dabar grįžęs dar turi būti gydytojų prie- žiūroje.

* Pranas Palikas jau kuris laikas sirgulinuoja ir yra gydytojų priežiū- roje.

* P. Kivaras turėjo net dvį di- deles operacijas Eva Peron ligoni- nėje, kurioje ir dabar dar gydomi.

* Edvardas Čučurka buvo iš- operuotas bet jau dabar baigia sveikti ir vadovauja savo sportiš- kų batų dirbtuvei.

* Antanas Krivickas yra susirgęs ir paguldytas Arguerich ligoninėje

* Karolis Farmanavičius buvo sunkiai susirgęs ir ilgą laiką turė- jo gydytis, bet jau dabar pradeda pamažu sveikti.

* Jurgis Bladauskas, pramonini- ko Kaz. Burbos švogėris, gyvenęs jo namuose, turėjo sunkią opera- ciją. Šiuo metu jau sveiksta na- muose.

MŪSU MIRUSIEJI

Gegužės 28 d. mirė Juozas Jan- kauskas, 50 metų amžiaus, gyvenęs Munecas 876, Villa Crespo, B. Ai- res. Palaidotas sekančią dieną su religinėmis apeigomis, kurias atli- ko šon Bernardo klebonas, Chaca- rita kapinėse. Dideliame nuliūdime liko žmona Marija ir sūnus.
* E. Šukienė po ilgos ligos gegu- žės 20 d. mirė Rawson ligoninėje, Buenos Aires mieste.

JIESKO KAMBARIO

Jaunas vyras, nevedęs, turis pa- stovų ir gerai apmokamą darbą Bs. Airose, ieško kambario, ger- lausiai Chararitos rajone. Siūly- mus kreipti "Laikui", Mendoza 2280, Avellaneda, T. E. 20 - 9027.

ĮVYKS DIDELIS KONCER- TAS

Pirmą kartą lietuvių koloni- joje įvyks didelis ir nepaprastai įdomus Vyrų Kvarteto, Sekste- to ir Tautinių Šokių Grupės K O N C E R T A S, kuris bus š. m. liepos 4 d. 21 (9) val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda. Kvartetui ir Sekstetui vadovauja akordeonis- tas Vytautas Cibavičius, Tauti- nių Šokių Grupei — Vytautas Namikas. Šiuo koncertu susido- mėjimas jau dabar yra didelis.

LIETUVOS GEDULO DIENOS MINĖJIMAS
rengiamas visų lietuvių, vadovaujant LIETUVAI IŠ- LAISVINTI CENTRUI, įvyks š. m. birželio 14 d. Lie- tuvių Salėje, Brasil, 835. Avellanedoje.
Pogramoje:
8,15 val. "Lietuvos Aidų" specialus minėjimas.
10,30 val. Iškilmingos pamaldos Aušros Vartų baž- nyčioje.
17(5) val. Lietuvių Salėje speciali programa su him- nais, p. J. Glioso paskaita, Sv. Cecilijos choro koncertu ir Skautų garbės sargyba. Dienos pro- gai pritaikintą scenos vaizdelį šuvidains Tem- perley "Aušros" choras, vadovaujamas Ig. Valantinavičiaus.
Visi lietuviai, kuriems rūpi Tėvynės reikalai, kviečiami dalyvauti.